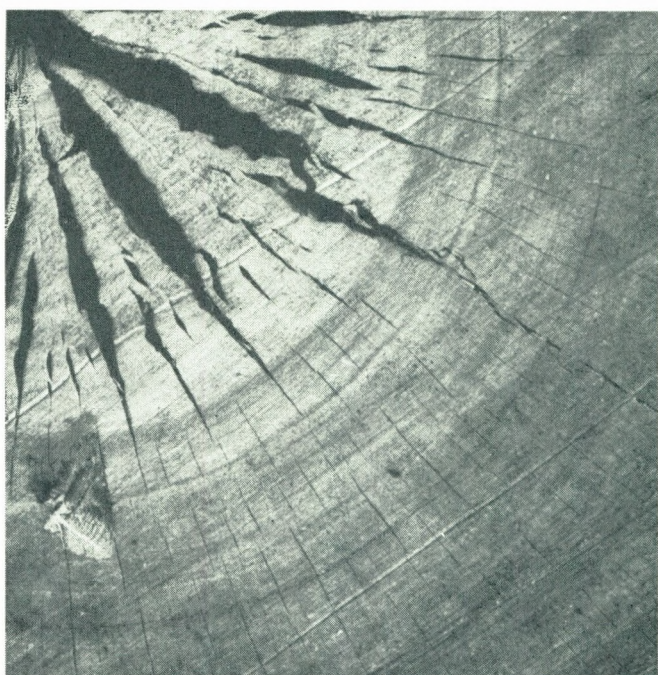
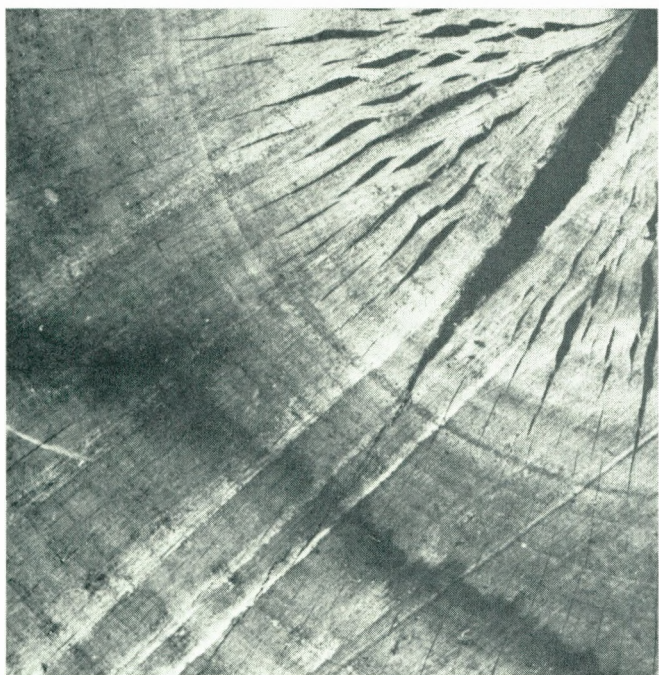
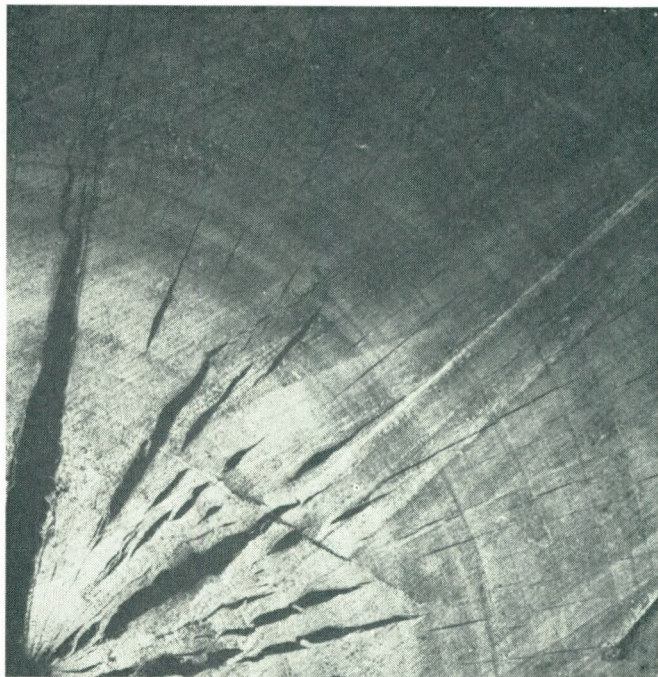
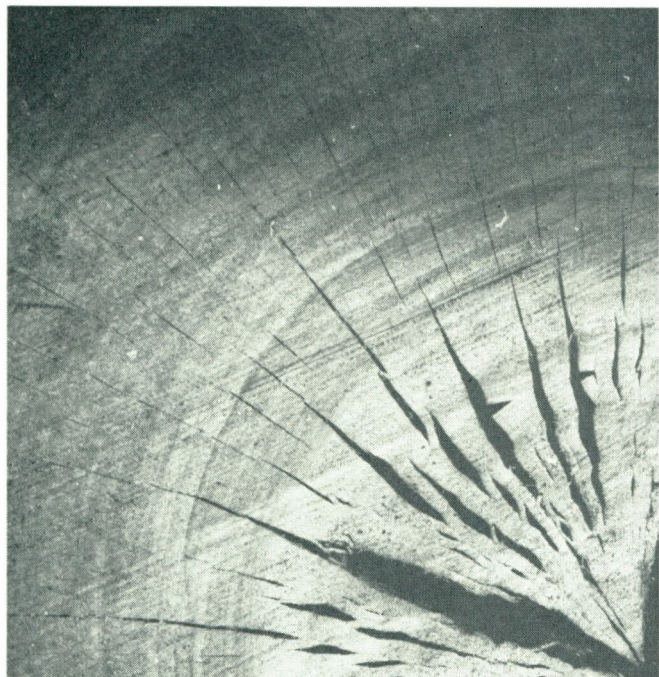

west-vlaanderen werkt

5.1975

tweemaandelijks tijdschrift / verschijnt niet in juli en augustus / november-december 1975

WER

5.1975

17e JAARGANG

inhoud

189

Redactioneel

Naar een oordeelkundig inplantingspatroon van de nieuwe functies van de kustzone

191

De valorisatie van de maritieme gebieden

198

Is regionaal-ekonomische groei nog nodig ?

J. Theys

204

Vakantiespreiding in de eerste plaats voor de toerist-verbruiker

N. Vanhove

208

Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, 30 juni 1974

210

Spektrum

Stedelijk vervoer aan de orde / IVAW 1975 en 1976 / Offshore-realisatie bij Brusselle Marine Industries nv te Nieuwpoort / Ruilverkaveling Slijpe / Spoelloze machines bij Picanol / WIER zet uitrustingsprogramma door / Bedrijfsuitbreiding bij Bril te Roeselare / Verkoopsevolutie van sociale bouwgronden / Prioriteit voor stadsvernieuwing / Litto nv te Nieuwpoort / Woningbouw van Leiedal

222

Nieuwtjes

Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Dit nummer bevat 2 bijlagen.

WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

Baron Ruzettelaan 33
8320 Brugge 4
Telefoon : 050/33 81 31
Postrekening 000-0097657-75

Beschermkomitee

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle,
Gouverneur, Voorzitter WER ;
De Heer H. Smisaert,
Ere-voorzitter Raad van Beheer WER ;
De heer P. Monballyu,
Voorzitter Raad van Beheer WER ;
De heren H. De Fauw, L. Gillon, A. Legein, H. Olivier,
Mevrouw B. Platteau-Van Elslande,
Leden van de Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee

De Heren R. Annoot, L. Bockstaele, G. Declercq,
P. Delafontaine, J. Pattyn, F. Van Damme, O. Vanneste.

Redaktiesekretaris

De Heer D. Sanders.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden

WER, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4.

Abonnement 1975 : 160 fr.

PR. 000-0097657-75,
WER, Baron Ruzettelaan 33, 8320 Brugge 4.

Lay-out

Johan Mahieu.

Drukkerij

Groeninghe, Kortrijk.

Foto kaft

Archief WER

naar een oordeelkundig inplantingspatroon van de nieuwe functies van de kustzone

Op 4 december 1973 werden twee studiegroepen opgericht. De eerste betreft Symarinfra. Deze werd opgericht tussen de Dienst voor Nijverheidsbevordering, de Nationale Investeringsmaatschappij en de nv L.L. & N. De Meyer. Het tweede studiesyndikaat werd opgericht onder de naam Symarindus. De partners van deze laatste zijn de Dienst voor Nijverheidsbevordering en het Westvlaams Economisch Studiebureau.

Het doel van beide studiesyndikaten kan als volgt worden samengevat. Het objekt van Symarinfra was een voorbereidende studie voor de maritieme infrastructuurwerken, in het licht van nieuwe functies die aan de kustzone kunnen worden toebedeeld. Symarindus of syndikaat voor studie van de planmatige industrialisering van de Westvlaamse maritieme gebieden heeft als voorwerp alle opzoekingen en studiewerk met betrekking tot de inplanting van nieuwe industrieën in de voorhavens of in zee, waaronder public utilities, alsmede hun eventuele integratie in bestaande nijverheidsstructuren in West-Vlaanderen. In wezen gaat het om een feasibility-studie van Noordzeewerken die ertoe kunnen bijdragen om de Belgische maritieme gebieden te valoriseren.

In 1974 namen beide studiesyndikaten contact op met het Kabinet van Streekeconomie en hebben zij een studievoorstel voorgelegd. Het studiekontrakt met Symarinfra werd afgesloten in augustus 1974 en neergelegd in oktober 1975. Het Symarindus-studiekontrakt werd afgesloten in juli 1975 en loopt over een periode van 12 maanden.

Om de Symarinfra-studie en de beleids-optiek van de verschillende departementen geordend te kunnen opbouwen werden de tussentijdse rapporteringen regelmatig besproken door een studiegroep waarin verschillende departementen en het WES waren vertegenwoordigd.

Teneinde de werkzaamheden van beide studiesyndikaten parallel te laten verlopen en een regionale visie in te bouwen, werd het Westvlaams Economisch Studiebureau nauw betrokken bij de werkzaamheden van Symarinfra als gekonsulteerde raadgever. Het Westvlaams Economisch Studiebureau heeft inderdaad de besprekingen in de schoot van Symarinfra medegemaakt en medegewerkt aan het uitstippelen van het studieprogramma en de beleidslijnen. Hierbij werd steeds een zeer grote bezorgdheid aan de dag gelegd voor de belangen van de toeristische sektor van de Kust. Dit alles heeft geleid tot het verweven van opties van de Raad van Beheer van de WER in de konklusies van de Symarinfra-studie. Deze zullen uiteraard ook tot uiting komen in de Symarindus-studie.

De beide studies brengen klaarheid in een zeer ingewikkelde materie. Hierdoor wordt het mogelijk voor elke geïnteresseerde overheid of groep, gefundeerde standpunten in te nemen en beslissingen te nemen. Indien telkens een beslissing zou genomen worden betreffende een individueel voorliggend projekt, onafhankelijk van het geheel, zou de expansie ongeordend verlopen, hetgeen nadelige gevolgen zou hebben op de ontwikkeling in de toekomst en op de bestaande economische activiteiten.

Over de eventuele vestiging van de kerncentrales aan de Kust wordt gewacht op het advies van de Kommissie van Wijzen terzake. De Symarinfra-studie heeft enkel, voor zover er kerncentrales zouden moeten opgericht worden in de Kustzone, een tweetal potentiële vestigingsplaatsen vooropgesteld op 8 tot 10 km in zee.

De WER dringt bij de centrale overheid aan om op grond van de besluiten van de Symarinfra-studie zeer spoedig een beslissing te nemen voor deze maritieme infrastructuurwerken die geen direkt verband houden met het kerncentralepark. Op deze wijze kunnen de partikuliere, de semi-partikuliere en de publieke sektor zich voorbereiden door precisering van de studies, die dan uiteindelijk in uitvoering moeten uitmonden. Meer bepaald ten aanzien van de uitbouw van de voorhaven van Zeebrugge zijn dringend een aantal beslissingen noodzakelijk.

De WER verzoekt tevens de Regering, na het neerleggen van de besluiten door de Kommissie van Wijzen, vrij vlug haar standpunt terzake kenbaar te maken. Op deze wijze kan worden gedacht aan een integrale oordeelkundige uitbouw van de gezamenlijke industriële en energiefunctie van de Kust met vrijwaring van de gewettigde belangen van de toeristische sektor.

de valorisatie van de maritieme gebieden [☆]

Basishypotesen en overzicht van de voornaamste elementen van de Symarinfra-studie

Aan de basis van deze studie liggen twee problemen, waarvoor gepoogd werd een oplossing te vinden.

Het eerste probleem heeft betrekking op de industrialisatie van onze maritieme gebieden, die naar de mening van Symarinfra een belangrijker rol kunnen spelen in onze nationale ekonomie dan zij tot nu toe hadden toebedeeld gekregen.

Ten tweede eist het energieprobleem nog de volle aandacht. De onbenutte mogelijkheden van de zee en de Belgische kust kunnen een belangrijk aandeel leveren tot de oplossing ervan.

Het lag dan ook voor de hand na te gaan in hoever de industrialisatie van de maritieme gebieden kan bijdragen tot de gezamenlijke en samenhangende oplossing van de twee gestelde problemen.

De bezinning over het begrip 'industrialisatie' leidde ertoe een industrieel complex uit te denken waar de energieproductie centraal zou staan. Daarrond zouden een aantal nevenbedrijven ingeplant worden die naast energie- ook nog watergebonden zouden zijn, en die tevens de neveneffecten van de energieproductie nuttig zouden gebruiken.

Symarinfra heeft het concept van dergelijk industrieel complex uitgewerkt en aandacht geschonken aan de infrastructuur die ermede gepaard gaat. Aan Symarindus werd de opdracht gegeven hiervan de sociaal-ekonomische balans op te maken. Als horizon van het geheel werd het jaar 1985 vooropgezet.

Wat de evolutie van de energiebehoeften betreft, en de weerslag ervan op de infrastructuur van de maritieme gebieden, meent Symarinfra dat voor steenkool en aardolie, de invoer en verhandeling hiervan geen nieuwe infrastructuurproblemen zal stellen. Daarentegen is ons land in de toekomst afhankelijk van de aanbreng van grote

hoeveelheden aardgas die niet meer alleen kunnen ingevoerd worden via de bestaande pijpleidingen. Men is dus aangewezen op de uitbouw van een LNG-terminal met een jaarcapaciteit van 12 miljard Nm³ en met voorzieningen voor latere uitbreiding. Tenslotte houdt de studie rekening met een eventuele inplanting in de maritieme gebieden van kerncentrales met een vermogen van 4.000 à 6.000 MWe, met uitbreidingsmogelijkheden. Over de noodzakelijkheid hiervan dienen andere instanties zich uit te spreken, in functie van de energiebehoeften die door kernenergie moeten gedekt worden en de inplantingsmogelijkheden in het binnenland.

Het industrieel complex zou dus vooreerst een LNG-terminal bevatten, waarvoor in een Belgische kontekst, Zeebrugge de meest aangewezen vestigingsplaats blijkt. Dit omvat de bouw van een aanlegplaats voor metaantankers met diepgang 14 m, de ruimte nodig voor de uitbouw van een terminal met 300.000 à 500.000 m³ LNG opslag en de nodige hervergassingsinstallaties. De in acht te nemen veiligheidskriteria wijzen in de richting van de voorhaven die moet worden uitgebouwd o.m. in functie van deze behoefte.

Bij de eventuele integratie van kerncentrales, wordt duidelijk de voorkeur uitgesproken voor de groepering van deze kerncentrales, zoals geschiedt in het buitenland (o.m. Frankrijk en Duitsland). In een primaire fase (tot 1985) kan de integratie van kerncentrales en industriële complexen aanleiding geven tot fusie met zoetwater- en warmte-afvoercentrales. In een secundaire fase (1985-2000) komen in aanmerking de winning uit zeewater van enkele interessante mineralen, die in minieme hoeveelheden aanwezig zijn, van bepaalde gassen zoals waterstof, chloor en zuurstof, grondstoffen voor vele primaire scheikunde syntesen, en tenslotte van lithium en deuterium, brandstof voor de later te voorziene fusiereaktoren. In dit perspectief moet de inplanting van kerncentrales rekening houden met de benodigde ruimte voor deze nevenactiviteiten.

Op de leefmilieu-aspekten werd door de studiegroep uitvoerig ingegaan. Daar dit onderwerp het studieobject uitmaakt van de opdracht van de Kommissie der Wijzen, wordt het wenselijk geacht het aan deze laatsten over te laten zich hierover definitief uit te spreken. Wel werd er de nadruk op gelegd de inplanting zo te kiezen dat zij de bestaande toeristische activiteit niet storen. Dit geldt niet alleen voor de centrales, maar ook voor de evacuatiemodaliteiten van de geproduceerde energie. Dit verwijst derhalve naar eilanden en onderzeese en ondergrondse kabels. Onderzeese en ondergrondse kabels landinwaarts vereisen echter investeringen die een veelvoud zijn van deze voor luchtlijnen.

Even terugkomend op deze nevenbedrijven, volgt de noodzakelijkheid hiervan om de hinder te reduceren, veroorzaakt door de afvalwarmte uit kerncentrales. Deze warmtehoeveelheden kunnen echter op waardevolle wijze gebruikt worden. Dit roept echter onmiddellijk de vraag op naar afnemers.

Een kerncentrale is tot dekking van de basislast voorbestemd.

De gelijkmatige output van elektrische energie heeft echter een gelijkmatige output van afvalwarmte voor gevolg. Wil men in optimale voorwaarden werken, dan moet een afnemerspakkiet voor de afvalwarmte gevonden worden dat een zo konstant mogelijke afname waarborgt.

De afvalwarmte kan echter in verschillende vormen omgezet en aangeboden worden :

^{*} Samenvatting van de voornaamste konklusies van de Symarinfra-studie, opgemaakt door het kabinet Streek-ekonomie en Ruimtelijke Ordening.

Algemeen gezicht van de haven van Zeebrugge

Foto : Ministerie van Openbare Werken

- (1) als stoom : de transportafstand beperkt zich echter tot nagenoeg 2 km ;
- (2) als warm water op hoge temperatuur, 120° en hoger : de transportafstand beperkt zich in dit geval tot ongeveer 20 à 30 km ;
- (3) als warm water op lagere temperatuur, 30 tot 40°C : hiervoor is de transportafstand zeer groot.

Voor elk van deze vormen bestaan specifieke toepassingen :

- (1) de stoom als bron voor proceswarmte in een industrieel complex ;
- (2) water op hoge temperatuur als transportmiddel van warmte voor verwarmingsdoeleinden ;
- (3) water op lage of lagere temperatuur, ten behoeve van agro-industriële doeleinden en, mits ontzilting, als bron voor zoetwater.

Indien men erin slaagt de afname, verdeeld over het ganse pakket van de afnemer, konstant te houden, heeft men aan een basisvereiste voldaan.

Dit veronderstelt echter een komplementariteit van behoefte aan de verschillende vormen waaronder warmte aangeboden wordt.

Deze komplementariteit vindt men reeds op vèrgaande wijze tussen de behoefte aan zoetwater en afstandsverwarming. Immers, in de zomer is de behoefte aan drinkwater hoog, deze aan verwarming laag. Tijdens de winter ligt de verhouding omgekeerd.

Eventuele onevenwichtigheden kunnen opgevangen worden door stockage van warm water op hoge temperatuur (70 - 80°C), waarbij deze stockage als buffer regulerend kan optreden.

In deze termen gesteld lijkt het mogelijk de optimale voorwaarden te verwezenlijken tot goedkope produktie van elektriciteit en tot economisch verantwoorde toepassing van de afvalwarmte.

In verband hiermede nog volgende opmerkingen :

- (1) Het tekort aan zoetwater in onze Vlaamse gewesten kan in 1985 stijgen tot 35 miljoen m³ per jaar. Dit tekort kan worden gedekt door een ontziltingskapaciteit van 100.000 m³ per dag. Twee eenheden van 40.000 à 50.000 m³/dag kunnen ieder gekoppeld worden aan één eenheid van 1.000 MWe kernenergie. Dit water, gedemineraliseerd, heeft een temperatuur van 35 à 40°C en is derhalve uitermate geschikt voor industriële doeleinden. De transformatie ervan in drinkwater daarentegen zou, benevens enkele opmaakoperaties, ook een koeling vereisen. Valorisatie van gedemineraliseerd industrieel water veronderstelt de uitbouw van een geschikt verdeelnet met de nodige reservoirs.
- (2) Ook de verdeling van warmte vereist het oprichten van een aangepast verdeelnet. Uit berekende voorbeelden blijkt dat de kostprijs van de afstandsverwarming tegenover de konventionele verwarmingsmethoden onaanvaardbaar hoog wordt indien :
 - (a) de transportafstand de 30 km overtreft ;
 - (b) de verdeelnetten sterk vertakt zijn en
 - (c) parallel met partikuliere verbruikers niet een aanzienlijke hoeveelheid warmte aan grootafnemers kan geleverd worden, waardoor een hoge basisafname over het ganse jaar gewaarborgd wordt.

Afstandsverwarming zal, voor de doorbraak, vooral aangewezen zijn op nieuwe wijken.

Argumenten ten gunste van de afstandsverwarming zijn : besparing op de betalingsbalans (er wordt immers een aanzienlijke hoeveelheid in te voeren brandstof bespaard) en de niet vervuilende vorm van verwarming, daar een deel van de afvalwarmte van de kerncentrales nuttig verbruikt wordt.

- (3) De agro-industriële toepassingen vindt men o.m. bij : verwarming van serres, bescherming van planten tegen vorst door sproeien van warm water en bodemverwarming, ' Fish Farming ', enz.

De meeste van soortgelijke toepassingen vereisen geen ingewikkelde of technologisch verfijnde installatie. Van primordiaal belang is wel een gewaarborgde levering van warmte-energie tussen bepaalde temperatuurgrenzen.

De koude afkomstig van de LNG-vergassing kan doeltreffend worden aangewend door LNG gas in te schakelen als koude-bron in een thermodynamische cyclus. De arbeid geleverd door deze cyclus kan vervolgens aangewend worden voor elektriciteitsproduktie. Ontwerpberekeningen wijzen uit dat de aldus geproduceerde elektriciteit 0,50 F/kWu kost. Het totaal beschikbaar vermogen van dergelijke centrale is echter beperkt, nl. 80 MWe voor een te hervergassen hoeveelheid van 3 miljard Nm³, dit is de optimale capaciteit voor een LNG-vergassingsinstallatie.

Benevens de produktie van elektriciteit, kan de koude nog aangewend worden voor de scheiding van lucht in stikstof en zuurstof. Ook in de voedingssector bestaan ruime mogelijkheden, waarbij tevens het voordeel van droogvriezen (veel lagere temperaturen en veel hogere invriessnelheden bij LNG beschikbaar) naar voor treedt.

Tenslotte weze nog vermeld als mogelijke afnemers voor elektriciteit :

- (1) in de sektor kernenergie : uraniumverrijking volgens het centrifugeprocédé ;
- (2) in de sektor primaire chemie : fabrikage van chloor en acetyleen ;
- (3) in de sektor metallurgie : fabrikage van aluminium, electrostaal, ferrolegeringen, koper, zink, e.d.

Voor al deze industriële activiteiten betekenen de aanwezigheid van elektrishe centrales, het aardgas en de diepzeehaven motieven voor nieuwe vestigingen in deze zone.

Het Symarinfra-rapport vestigt ook de aandacht op mogelijke offshore activiteiten. De exploratie naar nieuwe reserves (on- en offshore) houdt aan als gevolg van de blijvende behoefte aan olie en gas. Deze behoefte, alsmede de hoge prijs van de olie, spelen in het voordeel van de offshore-activiteiten.

De nodige uitrusting aan platforms, zowel drijvende als vaste, betekent voor de Belgische konstruktors een niet te onderschatten kans om zich als bouwheer te affirmeren. Voor de konstruktie van dergelijke tuigen zijn grote sites nodig, gezien de afmetingen van deze tuigen. Ook de ligging aan een waterweg met voldoende diepgang die het lanceren en het transport van deze tuigen mogelijk maakt, is bepalend.

Het gebrek aan een aangepaste infrastruktuur is tot nu toe een hinderpaal geweest voor de Belgische industrie.

Bij de konstruktie van een kunstmatig eiland en/of havenuitbouw in zee, zal met deze overweging dienen rekening te worden gehouden, teneinde onze kansen in deze markt op hetzelfde niveau te brengen als dit van de ons omringende landen.

Het hierboven geschetste industrieel complex omvat vier zones :

Zone I : zee-inwaarts ;

Zone II : transportactiviteiten tussen zee en land ;

Zone III : het industrieel complex ;

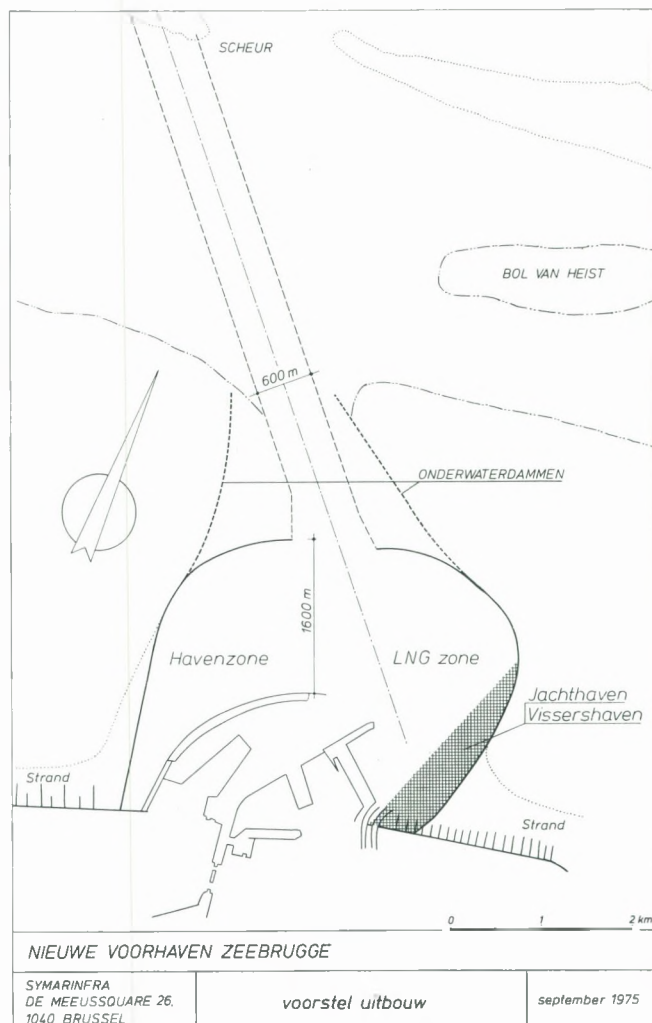
Zone IV : het binnenland.

De problematiek van de infrastructuurwerken konkretiseert zich rond de inplanting van kerncentrales en van de LNG-terminal.

Als de verschillende vestigingsfactoren in aanmerking worden genomen, o.m. storing van de gevestigde economische activiteit en van het leefmilieu, veiligheid van de bevolking, ruimte en koelwater voor kerncentrales en nevenbedrijven, transport van elektrische energie, afvalwarmte en radioactieve afval, concludeert Symarinfra als volgt :

(a) wat de inplanting van kerncentrales betreft, blijkt de vestiging op een eiland de beste oplossing. Rekening houdend met de bevolkingsdichtheden op de kust is een afstand van 8 tot 10 km van de kustlijn noodzakelijk, indien men zich inspireert op de Duitse praktijken terzake ;

(b) wat de inplanting van de LNG-terminal betreft, biedt de voorhaven van Zeebrugge de beste oplossing. Bovendien is hier een industrieterrein beschikbaar voor de andere industriële activiteiten en is er ruimte waar de opslag van steenkolen en petroleum zou kunnen voorzien worden.

Infrastructuurwerken

1. De zeewaartse uitbouw van de haven van Zeebrugge

Zonder te veel in te gaan op de bouwtechnische details, kan men het best verwijzen naar de hierbijgevoegde figuur. De vorm van deze buitenhaven werd ontwikkeld op basis van een aantal beschouwingen die rekening houden met het dynamisch evenwicht van de zeebodem in de nabijheid van het Schelde-estuarium, nautische factoren en zeestromingen. De schets van de figuur werd vastgelegd, rekening houdend met de resultaten van proeven die gebeurd zijn dank zij de medewerking van het Ministerie van Openbare Werken, dat welwillend de diensten van het Waterbouwkundig Laboratorium te Borgerhout ter beschikking stelde.

Verder blijven volgende aspecten te onderzoeken :

- de maximale uitbouw in zeewaartse richting ;
- het technisch plafond inzake diepgang voor Zeebrugge ;
- de baggerwerken ;
- de vorm en de grootte van de onderwaterdammen ;
- de golfpatronen buiten de haven ;
- de golfpenetratie binnen de haven ;
- de keuze en de uitvoeringsmethoden van de zeeeringen, bagger- en funderingstechnieken.

Uit dit onderzoek zal de daadwerkelijke lay-out van de buitenhaven voortvloeien, en zullen de optimale inplantingen in deze buitenhaven kunnen bepaald worden.

Tegelijkertijd met de uitbouw van de buitenhaven van Zeebrugge, dienen ook werken uitgevoerd te worden om de stranden vóór de Oostkust te verbeteren en te verdedigen.

(Een deel van deze werken is overigens ook nu reeds, zonder de uitbouw van de buitenhaven, noodzakelijk.)

De kostprijs van de uitbouw van een voorhaven (havenhoofden, baggerwerken, toegangswerken tot de zeesluis, ...) inclusief de kustverdediging van de Oostkust, zou ca. 10 miljard fr. bedragen.

De daadwerkelijke lay-out van de buitenhaven zal voortvloeien uit de verdere onderzoeksfazen. In dit stadium kunnen enkel enige algemene aanwijzingen gegeven worden over mogelijke inplantingen.

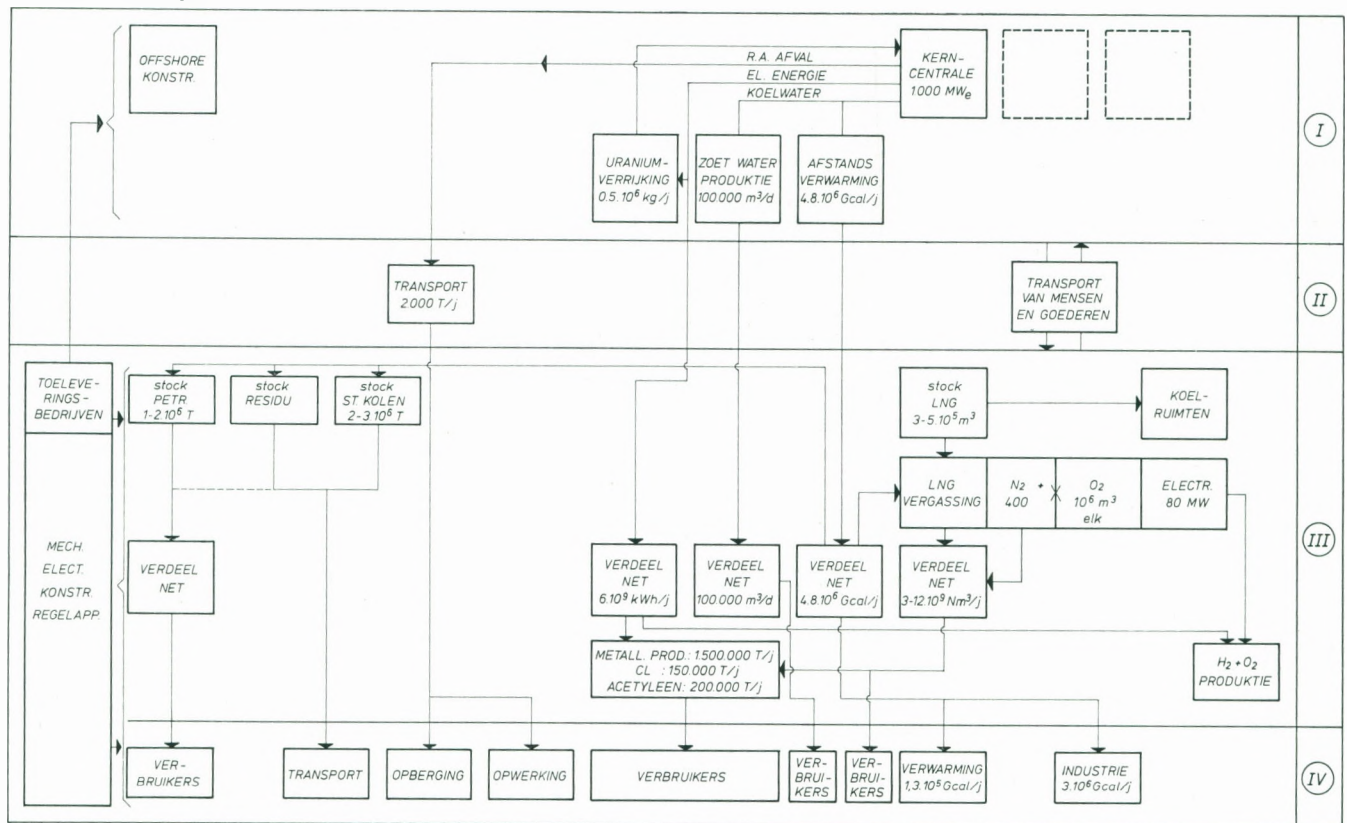
Als havenactiviteiten kunnen weerhouden worden :

- (a) short-sea containers, Ro/Ro, passagiersschepen, short-stop general cargoschepen, e.d. waarvoor het tijdverlies verbonden aan het versassen in de zeesluis niet aanvaardbaar is ;
- (b) LNG-tankers, omwille van veiligheidsoverwegingen ;
- (c) grote petroleumtankers, omwille van afmetingen boven de capaciteit van de zeesluis en omwille van veiligheids-overwegingen.

Als industriële activiteiten komen in aanmerking :

- (a) een LNG-terminal met de nevenbedrijven voor valorisatie van koude-energie (elektriciteit, produktie N₂, koeltechnieken, enz.) ;
- (b) scheepsbouw en offshore-technieken.

Schematisch overzicht

2. De bouw van kunstmatige eilanden ten behoeve van kerncentrales

Uit voorontwerpen en uitgevoerde studies bleek dat het bouwtechnisch volkomen mogelijk is een kunstmatig eiland te bouwen in de Noordzee. Uit zuiver technisch standpunt werden vijf plaatsen weerhouden om bij voorkeur bestudeerd te worden: drie aan de Westkust (Trapegeer, Smalbank 1 en 2), één aan de Middenkust (Wenduinebank) en één aan de Oostkust (Schooneveld). Bij een optie voor een regionaal-ekonomische monopolaire structuur, kunnen evenwel ook twee andere situeringen voor de Oostkust (Blankenberge en Wandelaar) in de vergelijking betrokken worden.

De resultaten van deze vergelijkende studie worden samengevat in een tabel. De aangegeven werkhavens zijn diegene die zich ekonomisch het best verantwoorden. Dit belet niet dat andere werkhavens mogelijk blijven.

Indien niet Nieuwpoort, maar Zeebrugge dient gebruikt te worden voor de bouw van een eiland vóór de Westkust, zal de bouw meer tijd in beslag nemen en de kostprijs hoger liggen. Hetzelfde geldt wanneer men voor de eilanden vóór de Oostkust geen gebruik kan maken van Zeebrugge als werkhavens. In deze veronderstellingen dient het eiland inderdaad vanop het eiland uitgebouwd te worden.

In de tabel worden twee bouw tijden opgegeven. Hypothese 1 geldt voor een ervaren bouwteam, onder normale omstandigheden. Hypothese 2 geldt voor een ervaren bouwteam, indien de bouw van de werkhaven voortijdig wordt aangevat, en de bevoegde autoriteiten onmiddellijk op het gevraagde ogenblik alle nodige materiële middelen inzetten.

Het studiesyndikaat Symarinfra heeft er zich toe beperkt te onderzoeken welke de meest optimale vestigings-

plaats zou zijn indien er kerncentrales in de kustzone dienen ingeplant te worden.

Zonder te willen vooruit lopen op de konklusies van de Kommissie der Wijzen, liggen oplossingen, na het afwegen van de voor- en nadelen waarin o.m. het toerisme en de veiligheid van de bevolking belangrijke factoren vertegenwoordigen, voor de vestiging van een kerneiland op een minimum afstand van 8 à 10 km, volgens de auteurs van de studie. Aldus komen hiervoor in aanmerking door eliminatie: de zone rond de Wandelaar en de zone rond de Smalbank. De zone rond de Smalbank komt minder in aanmerking terwijl de zone rond de Wandelaar die het dichtst bij Zeebrugge gelegen is, de meeste kans biedt op een maximalisatie van de neveneffecten.

Nochtans zijn een aantal voorwaarden van sociaal-ekonomische aard eveneens te voldoen.

Vooreerst moet vermeden worden dat de zone Zeebrugge een kongestieregio wordt. Vervolgens zal een kosten-batenanalyse, opgedragen aan het studiesyndikaat Symarindus dienen uit te wijzen of een monopolaire structuur, d.w.z. concentratie in de zone Zeebrugge, inderdaad de meest gunstige is, ofwel dat moet worden geopteerd voor een bipolaire structuur met vestiging van een eiland in een andere dan de zone rond de Wandelaar.

Blijkt uit deze studie dat een volledige concentratie in de zone Zeebrugge niet de optimale oplossing brengt, dan komt de zone rond Smalbank in aanmerking als vestigingsplaats voor het kunstmatig eiland met de kerncentrales en bepaalde nevenindustrieën.

Bij deze bipolaire structuur zullen wellicht bepaalde geïnduceerde ekonomische effecten niet kunnen gebundeld worden met de haven- en industrie-aktiviteit van Zeebrugge.

Plaats	Werkhaven	Bouwkost eiland $\times 10^9$ B.fr. (*) (1)	4.000 MWe elektriciteits- transport tot de kust $\times 10^9$ B.fr. (2)	(1) + (2)	Tijd nodig om aan te vangen met de bouw van de eerste kerncentrale op het eiland na aanvang studie	
					Hypotese 1	Hypotese 2
Trapegeer	Nieuwpoort	7,1	1,4	8,5	3 jaar	≤ 3 jaar
Smalbank 1	Nieuwpoort	6,6	3,2	9,8	≤ 4 jaar	3,5 jaar
Smalbank 2	Nieuwpoort	7,7	4,2	11,9	5 jaar	4 jaar
Wenduinebank	Uitbouw vanop eiland	8,2	2,2	10,4	6 à 6,5 jaar	4 à 4,5 jaar
Blankenberge	Zeebrugge	8,1	2,2	10,3	6 jaar	4 jaar
Wandelaar	Zeebrugge	9,9	4,0	13,9	6 à 6,5 jaar	4 à 4,5 jaar
Schooneveld	Zeebrugge	6,8	5,6	12,4	6 à 6,5 jaar	4 à 4,5 jaar

* Kostprijs, basis januari 1975, berekend voor Trapegeer, geraamd voor de andere plaatsen. Kostprijs exclusief BTW, financieringskosten en inflatieïnvloed in de tijd.

Men dient op te merken dat door parallele constructie van de eerste kerncentrale met gebruikmaking van de modernste prefabtechnieken, op de bovenvermelde tijden wellicht nog (belangrijke) reducties kunnen gerealiseerd worden. Hiervoor is diepgaand teamwerk met de konstruktors van de kerncentrale noodzakelijk.

Schatting van de kosten - Financiële planning

De volgende tabel geeft de schatting van de investeringskosten voor sommige hierboven vermelde projecten in de kustzone. Een hiermede gepaard gaande financiële planning werd opgemaakt over de periode 1976-1986. Ook de implicaties hiervan op de Belgische en de Europese kapitaalmarkt werden onderzocht.

Wat het kerneiland betreft heeft de studiegroep in detail de financiële planning bestudeerd onder diverse hypotesen van financieringsvormen, rechtstreeks door de Staat, door de elektriciteitsproducenten en door een op te richten maatschappij in de vorm van een nv. De incidentie op de kostprijs van de kWh varieert naargelang de weerhouden formule en zou een meerkost betekenen van ca. 0,020 fr. per kWh.

Raming van de investeringskosten voor sommige projecten in de kustzone (in prijzen 1975, exclusief BTW)

Infrastructuur	Investering (mld fr.)
Eiland	
eerste 157 ha	7,1
tot 220 ha	2
Vaste oeververbinding	3
4 kerncentrales	62,2 (*)
Stockagewarmte	2
Waterontziltng	6
Uraniumverrijking	5
Offshore techniek	2
Terminals	
Aanlegsteiger LNG	1
Stockage LNG	5
Stockage petroleum	3
KWS, steenkool	
Andere infrastructuur haven en industrie	
Afstandsverwarming	9,7
Koude-rekuperatie	1
Industriële gassen	2
Syntese-bedrijven	1 tot 4
Non-ferro-legeringen	
Uitbouw	10
Voorhaven Zeebrugge	
	122 à 125

* Speciale kosten, waaronder engineering en vergunnings-procedure, inbegrepen.

Nabeschoouwingen

De Symarinfra-studiegroep trekt terecht de aandacht op het feit dat nog heel wat problemen moeten bestudeerd worden vooraleer tot realisaties kan worden overgegaan. Van prioritair belang is dat de Overheid een beslissing neemt over het principe van het al dan niet vestigen van kerncentrales aan de kust en de timing ervan. Deze laatste zal een determinerende rol spelen met betrekking tot de keuze van de vestigingsplaats. Indien deze beslissing de bouw van een eiland impliceert, dient zonder verwijl in beide aangeduide zones het nodige bodem- en hydrologisch onderzoek uitgevoerd te worden dat algemeen vereist wordt voor de bouw van kerncentrales. Gelijktijdig zal de studie van Symarindus voldoende bijkomende elementen leveren om te beslissen waar uiteindelijk het eiland moet komen. Vervolgens moet een uitvoeringsstudie met de nodige documenten voor de bouw van het eiland worden samengesteld.

De bouw van strekdammen die de normale toegang tot de zeeluis moeten verzekeren dient zodanig verwezenlijkt te worden dat een nieuw voorhaven-areaal te Zeebrugge ontstaat. Dit moet het mogelijk maken de specifieke havenfuncties verder tot ontplooiing te laten komen. Daarbij moet vanaf het begin rekening gehouden worden met de vereisten voor de aanleg van een LNG-terminal.

Symarindus zal de nodige aanbevelingen doen in verband met de keuze van de nevenindustrieën die harmonisch met de infrastructuurontwikkeling voor energiebevoorrading en havenactiviteit samengaan en waarvan de basiskoncepten in dit Symarinfra-rapport zijn geformuleerd.

is regionaal- economische groei nog nodig ?

Dr. Ec. J. Theys,

Wetenschappelijk medewerker WES

Sinds enkele maanden krijgt het vraagstuk van de werkverschaffing terug de volle aandacht ; de werkloosheid die vanaf september 1974 tegen een versnellend tempo is gegroeid, heeft meegebracht dat de kritische opstelling tegenover de economische groei als dusdanig ten dele is teruggedrongen. Ook al stelt men nog — en dit terecht — dat de economische expansie niet zo mag geschieden dat de groei gepaard gaat met een aantasting van het leefklimaat, dan toch blijkt een nuancering in het denken terzake te zijn ingetreden.

Vermeden moet worden dat men zowel in de ene of in de andere zin alles in zwart-wit-tekening gaat voorstellen.

Ook in West-Vlaanderen zijn de cijfers van de geregistreerde werkloosheid fel de hoogte ingegaan ; de aangroei van de volledig werklozen is er in relatieve termen groter geweest dan gemiddeld in het Rijk. Het maandgemiddelde van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen steeg in West-Vlaanderen van 6.218 in de periode januari-augustus 1974 tot 12.435 in de periode januari-augustus 1975, wat een verdubbeling betekent tegenover een toename van 67,1 % in het Rijk. Het werkloosheidscijfer bedroeg eind oktober 1975 in West-Vlaanderen 18.479 volledig werklozen of het dubbele van oktober 1974, terwijl de aangroei 80 % beliep voor het Rijk. Hieruit mag echter niet besloten worden dat de inspanningen van het verleden weinig vruchtbaar zijn gebleken. In de periode 1950-55 had West-Vlaanderen permanent werkloosheidscijfers die hoger lagen dan wat thans wordt genoteerd. West-Vlaanderen, in de omschrijving zoals die thans geldend is, had toen steeds ten minste 15 à 16 % van de werkloosheid van het Rijk ; thans draagt West-Vlaanderen, met een aandeel van 10,9 % van de bevolking van het Rijk, slechts 8 à 9 % van de werkloosheid in het Rijk. Volgende cijfers illustreren de aanzienlijk verbeterde positie van West-Vlaanderen ten aanzien van het Rijk :

Foto : H. Maertens, Brugge

Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen (huidige omschrijving) en aandeel in het Rijk (exclusief de door de Overheid tewerkgestelde werklozen)

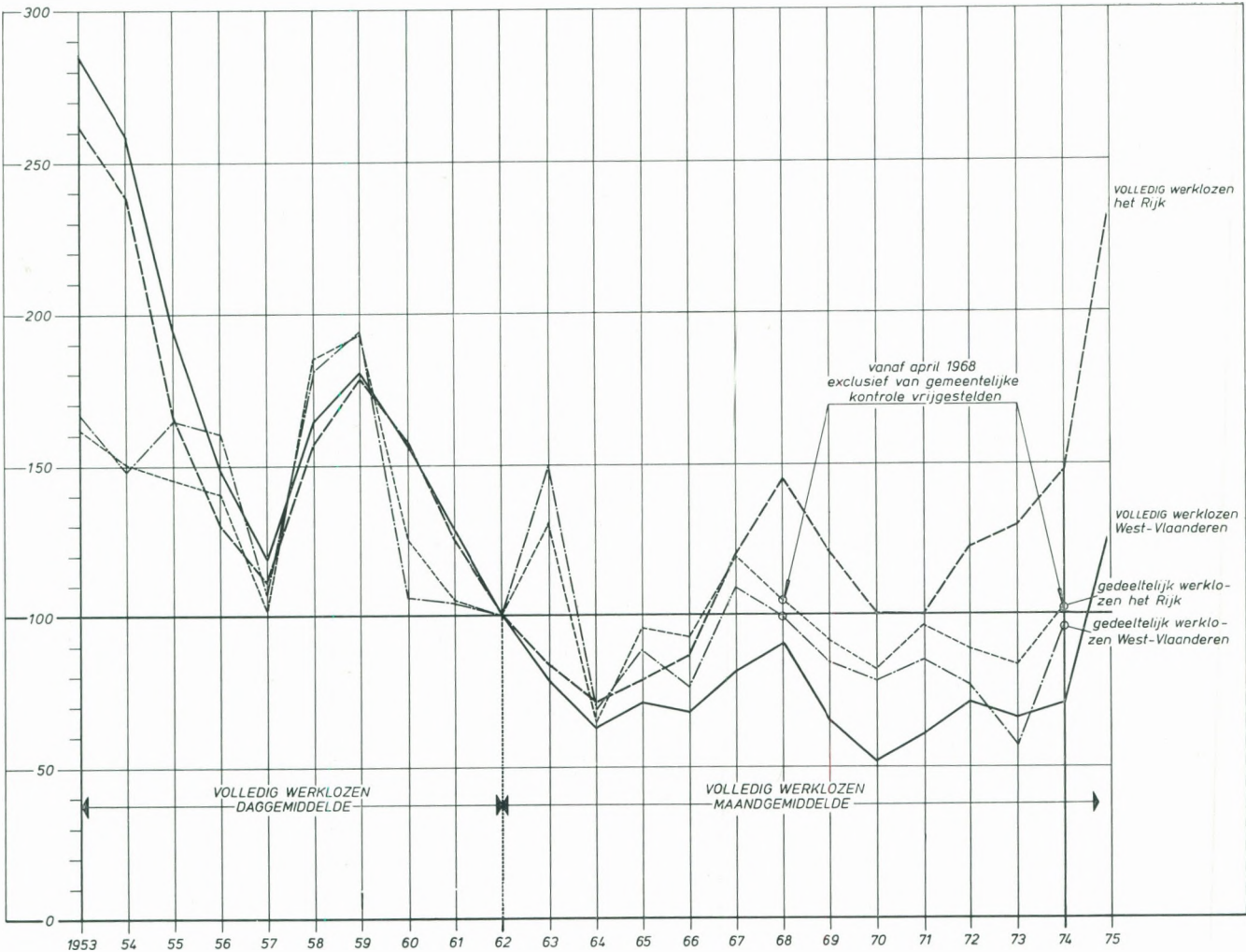
Jaar	Volledig werklozen		Gedeeltelijk werklozen		Andere verplicht ingeschreven werklozen	
	Abs. c.	Aandeel in het Rijk	Abs. c.	Aandeel in het Rijk	Abs. c.	Aandeel in het Rijk
	Daggemiddelde		Daggemiddelde			
1953	28.960	15,8 %	8.792	14,1 %		
1954	26.205	15,7 %	7.774	13,4 %		
1955	19.877	17,1 %	8.706	15,6 %		
1956	15.058	16,5 %	8.442	15,7 %		
1957	12.083	15,5 %	5.643	14,5 %		
1958	16.637	15,2 %	9.531	13,4 %		
1959	18.351	14,7 %	10.216	13,8 %		
1960	15.916	14,5 %	5.583	11,6 %		
1961	13.038	14,8 %	5.499	13,6 %		
	Maandgemiddelde (a)		Daggemiddelde		Maandgemiddelde	
1962	10.459	14,7 %	5.266	13,7 %		
1963	8.180	13,8 %	7.855	15,6 %		
1964	6.566	13,0 %	3.626	13,6 %		
1965	7.416	13,4 %	4.658	12,7 %		
1966	7.101	11,5 %	4.007	11,2 %		
1967	8.485	9,9 %	5.752	12,5 %		
			vanaf april 1968 exclusief de van gemeentelijke controle vrijgestelden (b)			
1968	9.475	9,2 %	5.220	13,0 %	314 (c)	6,9 %
1969	6.749	7,9 %	4.447	12,6 %	328	7,0 %
1970	5.343	7,5 %	4.108	13,0 %	592	10,7 %
1971	6.275	8,9 %	4.496	12,1 %	910	11,4 %
1972	7.395	8,5 %	4.036	11,8 %	1.301	11,3 %
1973	6.860	7,5 %	2.952	9,2 %	1.354	10,3 %
1974	7.338	7,0 %	5.050	12,8 %	1.535	11,1 %
Januari-augustus 1974	6.218	6,5 %	2.542	8,8 %	1.387	11,4 %
Januari-augustus 1975	12.435	7,7 %	niet beschikbaar		2.736	14,3 %
Oktober 1974	9.229	7,9 %	niet beschikbaar			
Oktober 1975	18.479	8,8 %				

(a) Door het M.B. van 29 december 1961 werden een aantal werklozen van gemeentelijke controle vrijgesteld ; het daggemiddelde omvat niet deze van gemeentelijke controle vrijgestelden, wat wel het geval is voor het maandgemiddelde.

(b) Het aantal gedeeltelijk werklozen is met ongeveer 7 % te verhogen om rekening te houden met de van controle vrijgestelden.

(c) Het K.B. van 3 oktober 1968 heeft het toepassingsgebied van de bijzondere regeling van toelating tot de werkloosheids-uitkering op basis van studies of leeftijd, aanzienlijk verruimd. Omvat voor de periode september 1971-december 1973 ook de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in beroepsopleiding.

Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen en het Rijk, 1953 - 75 (indexcijfers, jaar 1962 = 100)

De werkloosheidsdruk was eind november 1975 als volgt :

Aantal uitkeringsgerechtigden per 100 tegen werkloosheid verzekerden

	Volledig werklozen			Met normale arbeidsgeschiktheid		
	M	V	Totaal	M	V	Totaal
West-Vlaanderen	5,7	11,5	7,6	3,7	9,6	5,6
Hei Rijk	6,2	14,7	8,9	4,1	11,9	6,6

De cijfers van de *geregistreeerde* werkloosheid waren in de jaren vijftig minder volledig dan nu wat betreft het werkelijk aantal werkzoekenden.

Op te merken valt dat voorheen talrijke vrouwen nooit voor werkloosheidsuitkering in aanmerking waren gekomen omdat, bij gebrek aan passend werkaanbod in het eigen of nabije gewest, zij nooit in de categorie tegen werkloosheid verzekerden waren opgenomen. De pas afgestudeerden — geringer in aantal dan nu — die niet onmiddellijk een betrekking vonden, werden al evenmin in de statistiek van de toenmalige werkzoekenden opgenomen ; in juli 1975 groepeerde de categorie « andere verplicht ingeschreven werklozen » waartoe de afgestudeerden behoren, in West-Vlaanderen 6.009 personen (tegenover 572 in juli 1968).

Het aantal gedeeltelijk werklozen is, zoals algemeen bekend, zeer sterk gestegen. In juli 1975 bedroeg het daggemiddelde in West-Vlaanderen 6.708 personen, dit is bijna het viervoudige van juli 1974. Het aandeel in het Rijk steeg van 12,5 % in juli 1974 tot 18,0 % in juli 1975. In vergelijking met juli 1967, een vorige faze van laagconjunctuur, was er ongeveer een verdubbeling. Recente akkurate gegevens ontbreken, ingevolge wijzigingen in de wetgeving (vrijstelling van controle). Gevreesd mag worden dat nog heel wat gedeeltelijk werklozen in de komende maanden naar de volledige werkloosheid zullen afglijden.

Hoewel de relatieve positie van West-Vlaanderen ten aanzien van het Rijk ook in deze recessieperiode duidelijk gunstiger gebleven is dan in de jaren vijftig en het begin van de jaren zestig, is aan het vraagstuk van de werkloosheid niet voorbij te gaan.

In onderhavig artikel wordt in het bijzonder de aandacht gevraagd voor een aspect van het vraagstuk van de werkverschaffing dat wellicht niet voldoende is bekend, dat voor een deel de sterke toename van de geregistreeerde werkloosheid heeft in de hand gewerkt en grote betekenis heeft voor de komende jaren.

In de voorbije jaren heeft de groei van de beroepsbevolking zich nagenoeg uitsluitend gesitueerd bij de vrouwen, voor een belangrijk deel dank zij een verhoogde deelname van de vrouwen aan het beroepsleven. Tegelijkertijd was er een verschuiving binnen de beroepsactiviteiten naar een groter aantal loon- en weddetrekkenden ; hoewel het totale aantal mannelijke beroepsactiviteiten enigermate daalde, werd toch nog een aanzienlijke aangroei van de mannelijke werknemersgroep genoteerd.

In de periode 1961-70 was er, volgens de gegevens van de volkstellingen, in West-Vlaanderen een daling van het

aantal mannelijke beroepsactiviteiten (exclusief dienstplichtigen) van 279.127 tot 278.468 ; de werknemersbevolking (inclusief bedrijfschefs in dienstverband en alle werkzoekenden) steeg toch nog van 198.741 tot 213.080 of met 7,2 %. Het aantal vrouwelijke beroepsactiviteiten was stijgend van 100.945 tot 111.669 of met 10,6 % ; de werknemersgroep kende een aangroei van 68.969 tot 84.980 of 23,2 %.

De verhoging van de scolariteit en een vroeger uittreden uit het beroepsleven dan voorzien (vooral bij de zelfstandigen) heeft de daling van het aantal mannelijke beroepsactiviteiten sterk beïnvloed. Indien in alle Westvlaamse arrondissementen de aktiviteitskwoten, berekend per leeftijdsgroep van 5 jaar, na 1961 ongewijzigd zouden gebleven zijn, dan zouden er in 1970 ongeveer 10.900 mannelijke beroepsactiviteiten meer zijn geweest ; het aantal vrouwelijke beroepsactiviteiten zou echter circa 6.400 eenheden minder bedragen hebben.

Behoud van de aktiviteitskwoten zoals in 1961 zou in 1970 geleid hebben tot 3.000 mannelijke en 2.650 vrouwelijke beroepsactiviteiten in meer in de leeftijdsklasse van 15 à 19 jaar en tot 5.760 mannelijke en 2.460 vrouwelijke beroepsactiviteiten in meer in de leeftijdsklassen van 55 jaar en meer ; in de leeftijdsklassen van 20 à 49 jaar zou het aantal vrouwelijke beroepsactiviteiten daarentegen 12.200 eenheden minder bedragen hebben.

De lichte daling van het aantal mannelijke beroepsactiviteiten in West-Vlaanderen in de periode 1961-70 kwam tot stand bij een aangroei van het aantal mannen in beroepsleeftijd (15-65 jaar) van in totaal 12.307 personen. De sterke aangroei van de vrouwelijke beroepsactiviteiten in de periode 1961-70, met name 10.724 eenheden, werd gerealiseerd bij een toename van de bevolking in beroepsleeftijd (15-60 jaar) van niet meer dan 5.270 personen.

Na 1970 is de stijging van de bevolking in beroepsleeftijd aanzienlijk versneld, zelfs meer dan verdubbeld. Een teruggang in de economische aktiviteiten moet dan onvermijdelijk versterkt aan het licht treden in de werkloosheidscijfers.

Een prognose van de bevolking in beroepsleeftijd voor de komende jaren, leidt tot de ietwat verontrustende vaststelling dat in de periode 1975-80 de bevolking in beroepsleeftijd een nog steeds versnellende groei zal kennen. Hierbij kan dan worden opgemerkt dat de remmende invloed op de omvang van het effectief aantal vragers naar een betrekking, uitgaand van een spontaan stijgende scolariteit, naar verwachting eerder gering zal worden ; in 1970 volgden in West-Vlaanderen onder de 15-jarigen 83,6 % van de jongens en 74,4 % van de meisjes nog onderwijs met volledig leerplan en bij de 16-jarigen was het aandeel respectievelijk 67,5 % en 59,6 %. Verlenging van de leerplicht zou wel een nog tamelijk groot aantal jongeren uit het beroepsleven houden ; in 1970 waren er in West-Vlaanderen beneden de leeftijd van 17 jaar 4.856 jongens en 5.506 meisjes beroepsaktief.

De wens van de vrouwelijke bevolking tot een verhoogde deelname aan het beroepsleven blijkt nog niet of weinig te zijn afgezwakt.

Een vervroegd uittreden uit het beroepsleven kan uiteraard wel werken in dalende zin op de omvang van de beroepsbevolking ; het aandeel van de genothebbers van een pensioen steeg bij de mannen in West-Vlaanderen in de leeftijdsklasse van 55 tot 60 jaar van 3,6 % in 1961

Foto : H. Maertens, Brugge

tot 7,9 % in 1970 en in de leeftijdsklasse van 60 tot 65 jaar van 13 % tot 21,7 %. Hierbij moet dan echter worden opgemerkt dat de daling van het aantal beroepsaktieven in de hogere leeftijdsklassen in de voorbije jaren ten dele bepaald werd door de stopzetting van de activiteit van zelfstandigen (landbouw e.a.) en dat ook hier een afzwakking mag verwacht worden. Er blijft dan de mogelijkheid van het vervroegd uittreden van werknemers, waarbij de vraag kan gesteld worden of een dergelijk vervroegd uittreden kan opgedrongen worden en welke de eventuele gevolgen hiervan zijn op het zich nog sociaal volwaardig voelen van deze personen. Als het waar is dat het werkloos blijven van jongeren nadelige gevolgen heeft op hun toekomstige ontwikkelingskansen, menselijk en sociaal-kultureel,

dan moet toch ook aandacht gegeven worden aan de gevolgen van een vervroegd afschrijven van personen die de thans als norm geldende pensioenleeftijd naderen.

Verlaging van de gemiddelde arbeidsduur zal het aantal vragers naar een betrekking niet doen verminderen (wellicht zelfs doen stijgen), maar kan uiteraard vraag naar en aanbod van arbeid tijdelijk iets dichter bij elkaar brengen.

Gezegd werd dat de bevolking in beroepsleeftijd tegen een versnellend tempo gaat toenemen. Een prognose van de bevolking in beroepsleeftijd voor West-Vlaanderen, geeft de volgende resultaten, in de hypotese dat er — kwantitatief en kwalitatief — een evenwicht is tussen in- en uitwijking.

	Mannen (15-65 jaar)		Vrouwen (15-60 jaar)		Totaal
	Abs. c.	Gemiddelde aangroei per jaar	Abs. c.	Gemiddelde aangroei per jaar	Gemiddelde aangroei per jaar
31 dec. 1961 (volkstelling)	315.232		293.741		
31 dec. 1970 (volkstelling)	327.539	+ 1.367	299.011	+ 586	+ 1.953
Prognose : 31 dec. 1975	339.062	+ 2.305	309.949	+ 2.188	+ 4.493
31 dec. 1980	355.113	+ 3.210	329.494	+ 3.909	+ 7.119
31 dec. 1985	370.851	+ 3.148	334.230	+ 947	+ 4.095
31 dec. 1990	371.826	+ 195	333.568	— 132	+ 63

De hypothese van een evenwicht tussen in- en uitwijking voor West-Vlaanderen als geheel blijkt vrij realistisch. In de voorbije jaren was er een eerder gering vestigingsoverschot ; in een periode van moeilijke werkverschaffing in het land als geheel mag wellicht een zekere teruggang van de migratiebeweging verwacht worden.

Volgens voorgaande statistische gegevens was de bevolking in beroepsleeftijd in West-Vlaanderen in de periode 1961-70 stijgend met gemiddeld 1.953 eenheden per jaar ; de beroepsbevolking steeg met gemiddeld 1.118 personen per jaar. De periode 1970-75 geeft een aangroei van de bevolking in beroepsleeftijd van gemiddeld bijna 4.500 per jaar en deze aangroei zal stijgen tot ruim 7.000 per jaar in de periode 1980-85 ; nadien daalt de aangroei tot iets beneden het niveau van de jaren 1970-75 en valt dan praktisch op nul.

Deze vrij sterke schommelingen vinden hun verklaring in de leeftijdsstructuur van de huidige bevolking. De zwak bezette leeftijdsgroep van de personen geboren tijdens de eerste wereldoorlog — de geboortenarme jaren waren 1915 tot en met 1919 — behoorden in 1974 nog volledig tot de bevolking in beroepsleeftijd. Vanaf 1975 komen de vrouwen geboren tijdens de jaren 1915-19 in pensioenleeftijd en verlaten dus in relatief gering aantal de beroepsbevolking ; aan de basis verhoogt het aantal personen in beroepsleeftijd ieder jaar met circa 8.000 à 8.500 vrouwen, terwijl er aanvankelijk 4.800 en binnen een paar jaar slechts 3.600 de pensioenleeftijd bereiken. Het effect op de mannelijke beroepsbevolking volgt 5 jaar later, daar de pensioenleeftijd voor de mannen 5 jaar hoger is. Omstreeks 1984 zal dit effect uitgewerkt zijn en volgt een situatie nagenoeg vergelijkbaar met die van de periode 1970-75. Ingevolge de sterke daling van de geboortencijfers in de jongste jaren zal de periode 1985-90 dan een stagnering van de bevolking in beroepsbevolking geven.

Met bovenstaande gegevens is een tendens aangegeven. Een meer nauwkeurige benadering van het verwachte verloop van de beroepsbevolking impliceert het formuleren van hypothesen inzake het verder verloop van de scalariteit, de mate waarin de vrouwen nog meer dan in het verleden tot de beroepsbevolking wensen toe te treden enz. Aandacht zou dan dienen besteed te worden aan de verwachte evolutie van het welvaartsniveau, de mogelijkheden van werkaanbod voor vrouwen e.d. In dit artikel kon op deze aspecten — die een hogere graad van onzekerheid verkrijgen — niet worden ingegaan.

Duidelijk is dat West-Vlaanderen niet op de aangrenzende gewesten zal moeten rekenen voor de oplossing van zijn werkgelegenheidsprobleem.

De groei van de werkgelegenheid bleef in de aangrenzende gewesten in de voorbije tien jaar aanzienlijk onder het groeiritme van West-Vlaanderen. De toename van het aantal arbeidsplaatsen voor bezoldigden was in de periode 1964-74 als volgt :

	Abs. c.	Toename per 1.000 inwoners
West-Vlaanderen	+ 50.400	+ 48 p.d.
Oost-Vlaanderen	+ 32.900	+ 25 p.d.
Henegouwen	+ 13.900	+ 11 p.d.
Département du Nord	+ 57.000	+ 23 p.d.
Het Rijk	+ 360.000	+ 37 p.d.

De overtuiging die bij sommigen leeft dat Noord-Frankrijk een bijdrage kan leveren voor een deel van de Westvlaamse bevolking is weinig reëel. Noord-Frankrijk slaagde er zeker niet in de vooruitzichten van het VIe Plan (1971-75) waar te maken. In de autoindustrie verwachtte men tegen begin 1976 in deze sektor 30.000 arbeidsplaatsen en begin 1975 waren er slechts 12.500 tot stand gekomen ; voor de textielnijverheid en aanverwante rekende men met een daling van 7.000 arbeidsplaatsen en thans reeds is er een vermindering van circa 18.000. Door F. Fontaine in een artikel : ' Bilan des ressources de main-d'œuvre et de l'emploi dans les zones du Nord-Pas-de-Calais — périodes 1962-68 - 1968-74 - 1974-81 ' ¹ wordt er mee gerekend dat in het Département du Nord in de periode 1974-81 het aanbod van arbeidskrachten met 100.400 eenheden zou kunnen stijgen en de vraag naar arbeid met slechts 48.000 eenheden ; de streek van Rijsel zou een deficit noteren van circa 18.400 en de streek van Duinkerke samen genomen met Flandre-Lys van ongeveer 3.700 arbeidsplaatsen in de loop van de periode 1974-81.

Zoveel is zeker dat West-Vlaanderen op het ogenblik dat de algemene economische vooruitzichten minder gunstig zijn, precies gekonfronteerd wordt met een aangroei van de bevolking in beroepsleeftijd die veel hoger zal liggen dan in de voorbije jaren. De taakstelling van werkverschaffing voor alle werkwilligen is niet gering. De behoefte aan een regionaal orgaan dat op een rationele wijze kan werken is dan ook onbetwistbaar ; verhoopt wordt dat de beleidsverantwoordelijken de middelen tot deze werking metterdaad operationeel zullen laten.

¹ Profils de l'économie Nord-Pas-de-Calais, *Études et Synthèses*, mai 1975, INSEE, Lille.

vakantiespreiding in de eerste plaats voor de toerist-verbruiker

Dr. N. Vanhove,

Adjunkt-Direkteur WER-WES

Een voorstel dat vorm krijgt

In december 1974 werden te Nieuwpoort op de persdag van Westtoerisme de resultaten bekend gemaakt van het voorstel van het Westvlaams Economisch Studie bureau om tot een betere vakantiespreiding te komen. Dit voorstel werd begin dit jaar in een uitgebreider WES-studie gepubliceerd (zie Dr. N. Vanhove : Vakantiespreiding. Een nieuw voorstel voor België - Facetten van West-Vlaanderen, nr 6). Het voorstel houdt in essentie een alternatieve gedekaleerde school- en werkregeling in voor het nederlandstalig en franstalig gedeelte van ons land. Om de beurt (per periode van 3 jaar) zouden de schoolvakanties in de nederlandstalige scholen en de noodzakelijke tijdelijke sluitingen van de ondernemingen voor verlofdoeleinden in Vlaanderen, enerzijds, en de schoolvakanties in franstalige scholen en noodzakelijke tijdelijke sluitingen van ondernemingen in Wallonië en Brussel-Hoofdstad, anderzijds, plaatsgrijpen tijdens de periodes 15 juni - 15 augustus en 15 juli - 15 september. Hierdoor wordt het hoogseizoen met een maand verlengd. Door de heer J. Chabert, Minister van Verkeerswezen en als dusdanig verantwoordelijk voor het toeristisch beleid, werd eind juli een vrij analoog voorstel, als resultaat van de eerste werkzaamheden van een Interministeriële Kommissie, aan de pers bekend gemaakt. Dit herhaalde de heer J. Chabert op 20 oktober 1975. Reeds voorheen had de heer J. Chabert in zijn nota inzake het toeristisch beleid zeer sterk de nadruk gelegd op de noodzakelijkheid van een grotere vakantiespreiding. Ook de heer H. De Croo en de heer A. Humblet, Ministers van Nationale Opvoeding, hebben zeer recent gewezen op de noodzaak van een betere vakantiespreiding. Hoewel hun voorstel enigszins afwijkt van het WES-voorstel en het voorstel van de heer J. Chabert, wordt eveneens de periode 15 juni - 15 september als nieuwe hoogseizoen-periode vooropgesteld.

Men kan stellen dat de vakantiespreiding 15 jaar na de gekende akties van het Kommissariaat-Generaal voor Toerisme, terug in de aktualiteit komt. In de eerste helft van december zal een Interministeriële Kommissie een definitief advies uitbrengen bij de Ministers van Nationale Opvoeding, Arbeid en Verkeerswezen.

Noodzakelijkheid

Een grotere vakantiespreiding is niet enkel een « must » voor de toeristische sektor in ons land. Uiteraard is de toeristische sektor hierin sterk geïnteresseerd. Vele toeristische investeringen door de private sektor zijn afhankelijk van de verlenging van het hoogseizoen. De groep die evenwel het meest voordeel moet halen uit de vakantiespreiding zijn de vakantiegeers, onafgezien waar ze hun vakantie doorbrengen. De toerist als verbruiker is het slachtoffer van de overdreven konzentraties van de vakanties. Dit betreft niet enkel de 40 % van de bevolking die vakantie neemt, doch ook de vele honderdduizenden die hun verlof doorbrengen onder de vorm van daguitstapjes. Het zijn vooral de lagere inkomenklassen, de gezinnen met kinderen en de onderwijssektor die het gelag van de konzentratie betalen. Dit jaar hebben zij dit nog meer dan voorheen ondervonden. Dit uit zich in te hoge seizoenprijzen, in overdreven drukte op de stranden, de kunststeden, musea en wegen, in een zwakke toeristische service en tenslotte gepollueerde toeristische plaatsen. Een CBS-enquête in Nederland in 1971 wees uit dat 61 % van de hoogseizoengebonden personen vakantie zouden nemen buiten het huidige hoogseizoen indien dit kon. De verwachte verhoging van de vakantieparticipatie van de bevolking zal deze nadelige faktoren enkel maar verscherpen. Thans neemt 40 % van onze bevolking vakantie. Dit percentage gaat naar 50 % in 1980. Hiermede blijven we nog ver beneden het verzadigingspunt. Hierbij spreken we nog niet over de tweede vakantie.

De vakantiekonzentratiekwaal laat evenmin de publieke sektor onaangeroerd. Vele publieke toeristische investeringen kennen een onderbezetting, wegen en autowegen worden verbreed om enkele peakdagen op te vangen, in de toeristische plaatsen veroorzaakt de konzentratie zeer zware gemeentelijke uitgaven. Doch ook het bedrijfsleven is gevoelig voor het vraagstuk van de vakantiekonzentratie. Meerdere bedrijfsleiders zijn er zich van bewust dat de grotere spreiding uiteindelijk voordelen met zich brengt.

De essentie van het voorstel

Het voorstel tot grotere vakantiespreiding houdt twee essentiële punten in.

In de eerste plaats wordt ons land in twee zones — noordelijk en zuidelijk — opgedeeld waarbij de schoolvakanties van de ene zone aanvangen op 15 juni en eindigen op 15 augustus en voor de andere zone aanvangen op 15 juli en eindigen op 15 september.

In de tweede plaats moeten de jaarlijkse noodzakelijke bedrijfssluitingen in elke zone plaatsgrijpen *tijdens dezelfde periode als de schoolvakanties* van die zone. Dit voorstel heeft, in tegenstelling met andere Westeuropese landen, zowel betrekking op de schoolvakantieregeling als op de werkregeling in de bedrijven. *School- en bedrijfsvakanties moeten op elkaar zijn afgestemd.* Hierdoor worden terzelfdertijd twee belangrijke oorzaken van de vakantie-konzentratie fel afgezwakt. Meteen zullen de personen die niet gebonden zijn aan het huidige hoogseizoen — en dit geldt voor circa één derde — doch in de praktijk voor circa twee derden toch willen vakantie nemen in juli of augustus, gedeeltelijk afvloeien naar juni en september. Hiervoor zijn drie argumenten aan te halen : (a) de psychologische druk om juli en augustus te verkiezen als vakantiemaand zal afnemen, (b) ouderen die meereizen met hun gehuwde

Foto : Archief Westtoerisme

kinderen zullen automatisch afvloeien en (c) meerdere personen werkzaam in de tertiaire sektor zullen de economische band met het huidige hoogseizoen voelen verzwakken. Dit alles wijst er op dat zeer vele elementen aan elkaar gebonden zijn. Een wezenlijke oplossing is enkel te vinden wanneer men naar de kern van het probleem doordringt. Hierdoor komt een kumulatief proces in beweging.

Komplementaire maatregelen

Het voorstel moet worden aangevuld door een aantal komplementaire maatregelen. 'Komplementair' beduidt evenwel dat zij niet in de plaats kunnen komen van het hoofdvoorstel. De komplementaire maatregelen zijn in vier hoofdgroepen in te delen: (a) institutionele factoren, (b) publicitaire acties, (c) toeristische begeleidingsacties in de toeristische zones en (d) toeristische bedrijfseconomische middelen. Tot de institutionele factoren zijn te rekenen het stimuleren van de brugvormingen in het voorseizoen, het invoeren van het zomerruur, het instellen van een minimum bezettingsgraad in de overheidsdiensten, een vaste datum voor Pasen tussen 7 en 15 april. (De Katholieke Kerk overweegt een dergelijke maatregel vanaf 1977.)

De publicitaire acties spreken voor zichzelf. De voordelen van de juni- en septembervakantie moeten tot vervelens toe benadrukt worden. De publicitaire acties zullen eveneens de vakantieconcentratie in het hoogseizoen afzwakken. Indien het nieuwe voorstel in toepassing wordt gebracht, moeten de toeristische gemeenten onmiddellijk de nodige begeleidingsacties op touw zetten, onder meer op het vlak van de feestelijkheden, het onthaal en de infrastructuur. De partikuliere sektor mag hierbij niet achterblijven. We twijfelen er niet aan dat de toeristische gemeenten en de partikuliere sektor dadelijk gunstig zullen reageren. De bedrijfseconomische maatregelen slaan voornamelijk op het prijsbeleid. Het nut van een meer uitgesproken prijsdifferentiatie tussen off-season, voorseizoen en hoogseizoen is nog onvoldoende ingezien door de partikuliere sektor.

Misverstanden

De reacties op het voorstel tot grotere vakantieverspreiding, zoals dit werd geformuleerd door Minister J. Chabert en het WES, werden globaal genomen gunstig onthaald in werknemers- en werkgeverskringen. Reacties bleven niet uit en dit was trouwens te verwachten. Vele reacties berustten evenwel op misvattingen. Laat ons toe enkele misverstanden uit de wereld te helpen.

1. Er werd gesteld dat het zonevoorstel geen volledige oplossing inhoudt. Deze opmerking is juist voor zover men enkel denkt aan de schoolvakanties. De bedoeling is evenwel de *schoolvakanties* en de *werkregeling* in de bedrijven te koppelen. In een eerste fase denkt men aan de schoolvakanties. Het is duidelijk dat de werkregeling in de bedrijven hierop onmiddellijk moet en zal volgen.

2. In bepaalde kringen wordt de kommunautaire regeling verweten. Het is geenszins de bedoeling de vakantieverspreiding aan het *kommunautair* dossier toe te voegen. De indeling volgens taalregime is geïnspireerd op vier grondgedachten of factoren.

(a) Primo moet men vermijden dat kinderen van eenzelfde gezin onder twee verschillende vakantiezones ressorteren. De kans tot de geringste overlapping is enkel te vinden in een zonering volgens taalregime.

Foto : Archief Levi's

(b) Men moet ten tweede vermijden dat kinderen van verhuizende ouders moeilijkheden zouden ondervinden bij ongelijke lengte van schooljaren. Bij een wisseling van de zones om de drie of om de vijf jaar heeft men een iets langer of een iets korter schooljaar. Indien men de indeling volgens taalregime volgt, wordt deze moeilijkheid geminimaliseerd. Dit argument vervalt evenwel wanneer de onderwijssector dit specifiek punt organisatorisch weet op te vangen. Een periode van 3 of 5 jaar is voldoende lang om dit te realiseren.

(c) In de derde plaats moet men vermijden dat de werkende leden van het gezin in een andere vakantiezone vallen dan de schoolgaande kinderen. De voorgestelde indeling Noord-Zuid biedt de garantie om de problemen tot een minimum te herleiden. Voor de probleemgevallen biedt het voorstel Chabert of het voorstel WES een oplossing daar er voor de noordelijke en zuidelijke zone een gemeenschappelijke vakantie maand is voorzien. Vergeten we daarenboven niet dat de bedrijven en de instellingen in Brussel-Hoofdstad hoofdzakelijk behoren tot de handels- en dienstenbranche waarvoor verplichte bedrijfssluitingen zich geenszins opdringen.

(d) In de vierde plaats verzekert deze indeling een goede spreiding van de toeristische vraag over het verlengde toeristische hoogseizoen in de Kustzone en in de Ardennen.

In deze optiek lijkt het niet wenselijk meer dan twee vakantiezones te voorzien. Merk op dat er een rotatiesysteem is voorzien. Dit wil zeggen dat om de drie, vier of vijf jaar de vakantieperiode zou wisselen.

3. Het is evenmin juist te stellen dat tijdens de eerste periode enkel Vlamingen en tijdens de tweede periode enkel Walen aanwezig zullen zijn in de Ardennen en de Kust. Vooreerst is er een periode gemeenschappelijk en in de tweede plaats

is een ruim gedeelte van de vakantiegangers niet gebonden door de schoolregeling of de werkregeling in de bedrijven. De wenselijke kontakten tussen Vlamingen en Walen tijdens de vakanties blijven steeds mogelijk.

4. Ook werd opgemerkt dat België te klein is voor een zonale opsplitsing. Het antwoord hierop is eenvoudig. In Nederland en Zwitserland wordt met nog kleinere zones gewerkt en enkele Duitse vakantiedeelgebieden tellen een bevolking die kleiner of gelijk is aan deze van de voorgestelde Belgische gebieden.

5. Sommigen vrezen een weerstand van de *werknemers-organisaties*. Wij geloven dat dit voorstel juist tegemoet komt aan het bezwaar dat voor enkele jaren tegenover andere voorstellen tot vakantiespreiding werd geuit. Inderdaad garandeert dit voorstel de mogelijkheid dat elk lid van een gezin op hetzelfde ogenblik vakantie neemt. Een gezinsvakantie is gewaarborgd. Daarenboven moeten de arbeiders, lagere bedienden, de gezinnen met schoolgaande kinderen en de gezinnen van personen uit de onderwijs-wereld, het grootste voordeel halen uit de vakantiespreiding.

6. Anderen maken zich zorgen over de reacties bij het *bedrijfsleven* en wijzen op de bindingen tussen de bedrijven. Deze reacties worden vooral in niet-bedrijfskringen geuit. Het is onmogelijk in deze bijdrage de relatie te schetsen tussen bedrijfsleven en vakantiespreiding. Zeer vele aspecten zitten hieraan vast. Onze konklusie is evenwel dat globaal genomen het bedrijfsleven geen nadeel moet ondervinden, integendeel. Dit is ook de mening van Franse experts. Wat het probleem van de interbedrijfslevering betreft is ons antwoord tweevoudig. Primo zijn de ongemakken gemakkelijk door een goede organisatie op te vangen. Trouwens toen de bedrijfssluitingen waren gekoppeld aan de jaarlijkse plaatselijke kermis werd dit probleem niet geopperd. Indien de bevoorrading zo een essentieel probleem zou zijn, moet elkeen op hetzelfde ogenblik sluiten. Secundo mag men niet vergeten dat het grootste gedeelte van de aankopen geschieden in het eigen gewest of in het buitenland. Ditzelfde geldt voor de export. We maken ons nodeloos zorgen over het ene derde waarop we gedeeltelijk vat hebben en gewagen geen woord over interbedrijfs-levering over de grens heen.

7. In bepaalde kringen wordt gevreesd dat de *prijzen van het voor- en naseizoen* zullen stijgen. Dit zal inderdaad slechts geleidelijk gebeuren in functie van het sukses van voor- en naseizoen. De prijzen in juni en september zullen wel nooit het niveau van de topweken halen. Daarenboven vergeet men drie zaken. In de eerste plaats werden de lage prijzen in het voor- en naseizoen aangewend als lokmiddel waarvan te weinig gebruik werd gemaakt. In de tweede plaats zal de druk op de hoogseizoenprijzen afnemen. In het kader van de prijsbepaling tijdens het hoogseizoen worden in vele gevallen de tekorten van het laagseizoen verhaald op het hoogseizoen. Dit kan vrij gemakkelijk omdat de vraag het aanbod overtreft tijdens het hoogseizoen. Door de vakantiespreiding zal dit veel minder het geval zijn. Zonder vakantiespreiding zullen de hoogseizoenprijzen sterk de hoogte ingaan. Op het huidig ogenblik zijn de arbeiders en de gezinnen met kinderen en de onderwijs-wereld hiervan het slachtoffer. In de derde plaats zijn in België de prijsverschillen tussen hoogseizoen en voorseizoen zeer beperkt in het hotelwezen en op de campings.

Uiteindelijk zal het nieuw prijsgemiddelde voor de periode juni-september ongeveer hetzelfde blijven doch met meer gelijke spreiding over de vier maanden.

8. Bezwaren van klimatologische aard gaan evenmin op. De meteorologische waarnemingen van de jongste 40 jaar werden zorgvuldig bestudeerd. Uit dien hoofde stelt er zich geen enkel probleem om de laatste helft van juni en de eerste helft van september in het hoogseizoen op te nemen. Integendeel juni biedt veel betere klimaatomstandigheden dan het hoogseizoen. Aan degenen die menen dat augustus te warm is voor het hernemen van de klassen moet worden signaleerd dat voor niemand de scholen vóór 15 augustus aanvangen. Dit is wel het geval in Nederland en vele deelstaten van Duitsland.

9. Bepaalde voorstellen op het vlak van de onderwijs-vernieuwing zijn oorzaak van nieuwe verwarringen. Men verwacht de schoolverlofspreiding met de vakantie-spreiding. Wij zijn evenwel geen voorstander van een inkorting van het groot verlof ; dit zou leiden tot een chaos van vakantieconcentraties. Het verschuiven van het schooljaar met veertien dagen in de ene richting en veertien dagen in de andere richting kan geen pedagogische bezwaren oproepen. De top-dagtemperaturen tijdens juni, juli, augustus en september liggen dicht bij elkaar. Trouwens het is algemeen bekend dat juni in België uit klimatologisch oogpunt de beste maand is. In West-Duitsland staat men in elk land met veel grotere tijdsverschuivingen voor de schoolvakanties en liggen de zomertemperaturen veel hoger dan bij ons. Nochtans funktioneert het systeem goed. Daarenboven doen deze verschuivingen zich veel frekwenter voor in West-Duitsland dan in het WES-voorstel. Gedurende een periode van drie jaar heeft men voldoende tijd om het tijdsverschil organisatorisch op te vangen.

10. Ook wordt het probleem van de *ongelijke lengte* van de schooljaren opgeworpen. Door het rotatiesysteem stelt het vraagstuk zich slechts om de drie of de vijf jaar. Bij een driejaarlijkse beurtrol heeft men na zes jaar net hetzelfde aantal schoolweken. Ook hier kan een goede organisatie veel opvangen. Hoeveel wordt er thans onderwezen tijdens de laatste twee weken van juni ?

11. Men heeft er ook in bepaalde kringen op gewezen dat economische motieven aan de basis liggen van het voorstel. Niemand kan loochenen dat er economische factoren een rol spelen. Een miljarden-kapitaal van de gemeenschap wordt inderdaad thans slecht gebruikt. We willen echter benadrukken dat de groep die het grootste voordeel moet halen uit de vakantiespreiding de *konsument is als toerist of als exkursionist*. Men moet stellen 'vakantiespreiding in de eerste plaats voor de toerist-verbruiker'.

12. Tenslotte willen wij er op wijzen dat de voorgestelde regeling geenszins de 'vrijheid' aantast. Het gaat enkel om een verschuiving in de tijd. Door de grotere spreiding zal de toerist een grote 'toeristische vrijheid' verkrijgen.

Wij zijn ervan overtuigd dat door een goede kennis van de problematiek en de gunstige gevolgen van de grotere vakantiespreiding de onderwijssektor, de werkgevers- als de werknemersorganisaties, zich positief zullen opstellen tegenover het probleem van de excessieve concentratie van de vakanties. Informatie lijkt inderdaad zeer belangrijk. Op de vele voorlichtingsvergaderingen waaraan het WES medewerkte, werden zeer veel misverstanden uit de weg geruimd. De toepassing van het voorstel zal een 'vakantie-chaos' vermijden. De beslissing moet tijdig worden genomen opdat de vakantiegangers zonder problemen hun vakantie voor 1977 kunnen voorbereiden. Laten we hopen dat 1977 het startjaar wordt van een doortastende vakantiespreiding in het belang van de toerist die recht heeft op een volwaardige vakantie.

bezoldigde tewerkstelling in west-vlaanderen, 30 juni 1974

Bedrijfstakken	Prov. West-Vl.			Arr. Brugge			Arr. Diksmuide			Arr. Ieper		
	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.
Landbouw, bosbouw, visserij . . .	2.371	342	2.713	899	38	937	72	20	92	205	42	247
Vaste brandstoffen + cokesovens	205	1	206	205	1	206	—	—	—	—	—	—
Aardolieraffinaderijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elec., gas, warmte, water . . .	2.290	114	2.404	683	36	719	42	—	42	127	4	131
Winn. en verw. metalen . . .	7.711	292	8.003	71	3	74	—	—	—	6	—	6
Winn. en vervaard. niet-metalen	6.624	490	7.114	1.976	50	2.026	191	5	196	398	4	402
Chemische industrie	1.675	234	1.909	258	26	284	6	1	7	46	31	77
Metaalprodukten	5.836	777	6.613	1.015	233	1.248	156	9	165	201	27	228
Machines	12.707	1.033	13.740	6.137	597	6.734	127	11	138	2.407	106	2.513
Elektrotechnische industrie . .	4.978	6.040	11.018	2.507	3.331	5.838	—	—	—	86	176	262
Transportmiddelen	6.419	732	7.151	3.098	344	3.442	10	—	10	202	205	407
Fijnmech. + opt. industrie . .	74	30	104	31	1	32	1	—	1	1	—	1
Voeding	7.832	2.763	10.595	1.489	399	1.888	524	260	784	678	372	1.050
Drank	1.740	180	1.920	740	65	805	80	17	97	125	9	134
Tabak	108	371	479	15	158	173	17	84	101	16	21	37
Textiel	19.360	11.836	31.196	363	265	628	101	104	205	279	357	636
Leder	137	336	473	28	167	195	—	—	—	5	14	19
Schoenen + kleding	1.661	12.660	14.321	220	1.578	1.798	25	380	405	137	1.739	1.876
Houtindustrie + houten meubelen	13.349	2.471	15.820	2.088	654	2.742	353	67	420	928	147	1.075
Papier	336	222	558	60	82	142	—	—	—	—	—	—
Drukkerij	2.043	773	2.816	740	220	960	14	5	19	152	87	239
Rubber + plastic	1.632	644	2.276	44	9	53	2	—	2	7	—	7
Diversen	1.043	621	1.664	75	83	158	159	11	170	18	4	22
Bouwnijverheid	26.746	581	27.327	6.702	149	6.851	914	7	921	2.656	63	2.719
Handel	15.693	10.039	25.732	3.613	2.725	6.338	396	129	525	796	507	1.303
Hotel, restaurant, café	3.825	4.232	8.057	1.300	1.283	2.583	22	25	47	131	140	271
Reparatie	2.235	179	2.414	533	46	579	60	6	66	236	12	248
Vervoer + verkeer	13.915	1.691	15.606	3.393	423	3.816	367	34	401	887	88	975
Bank-, krediet en verzekeringswezen	3.476	1.495	4.971	844	423	1.267	75	20	95	183	52	235
Dienstverlening + verhuur . .	1.943	2.293	4.236	739	789	1.528	24	29	53	79	88	167
Overheid + onderwijs	27.777	16.441	44.218	8.969	4.776	13.745	797	593	1.390	2.129	1.326	3.455
Diversen	7.464	17.278	24.742	2.679	5.381	8.060	104	518	622	736	1.467	2.203
Algemeen totaal	203.205	97.191	300.396	51.514	24.335	75.849	4.639	2.335	6.974	13.857	7.088	20.945

Bron : RMZ

Arr. Kortrijk			Arr. Oostende			Arr. Roeselare			Arr. Tielt			Arr. Veurne		
M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.
175	68	243	428	6	434	176	122	298	156	43	199	260	3	263
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
737	43	780	364	8	372	209	18	227	29	1	30	99	4	103
6.326	258	6.584	—	—	—	1.308	31	1.339	—	—	—	—	—	—
2.460	318	2.778	308	8	316	952	85	1.037	256	13	269	83	7	90
390	124	514	901	40	941	71	11	82	3	1	4	—	—	—
2.388	292	2.680	207	15	222	1.043	127	1.170	615	22	637	211	52	263
1.900	122	2.022	195	7	202	1.227	79	1.306	462	97	559	252	14	266
1.455	1.332	2.787	30	5	35	813	1.152	1.965	84	44	128	3	—	3
397	60	457	588	17	605	1.972	95	2.067	61	1	62	91	10	101
17	3	20	15	20	35	9	6	15	—	—	—	—	—	—
1.097	275	1.372	536	502	1.038	2.614	654	3.268	603	160	763	291	141	432
283	23	306	73	8	81	355	45	400	84	13	97	—	—	—
54	90	144	—	—	—	3	9	12	2	—	2	1	9	10
14.384	8.008	22.392	262	195	457	1.937	1.219	3.156	1.880	1.583	3.463	154	105	259
36	17	53	1	8	9	11	75	86	56	55	111	—	—	—
414	4.046	4.460	38	532	570	669	2.779	3.448	146	1.462	1.608	12	144	156
3.855	676	4.531	347	33	380	3.615	551	4.166	1.744	240	1.984	419	103	522
219	67	286	3	14	17	45	43	88	9	16	25	—	—	—
459	177	636	165	55	220	383	158	541	116	69	185	14	2	16
652	242	894	40	6	46	391	227	618	494	160	654	2	—	2
581	213	794	7	4	11	181	304	485	21	2	23	1	—	1
6.843	148	6.991	3.253	99	3.352	3.253	57	3.310	1.832	27	1.859	1.293	31	1.324
5.148	2.978	8.126	2.232	1.675	3.907	2.119	1.212	3.331	663	354	1.017	726	459	1.185
338	391	729	1.488	1.332	2.820	148	196	344	21	35	56	377	830	1.207
606	51	657	253	26	279	346	22	368	129	8	137	72	8	80
2.763	387	3.150	4.181	528	4.709	1.450	120	1.570	465	50	515	409	61	470
1.302	567	1.869	391	176	567	427	193	620	131	27	158	123	37	160
506	597	1.103	257	391	648	180	142	322	61	61	122	97	196	293
5.278	3.966	9.244	5.175	2.118	7.293	2.400	1.942	4.342	1.068	906	1.974	1.961	814	2.775
1.368	3.735	5.103	1.358	2.398	3.756	787	2.224	3.011	165	719	884	267	836	1.103
62.431	29.274	91.705	23.096	10.226	33.322	29.094	13.898	42.992	11.356	6.169	17.525	7.218	3.866	11.084

STEDELIJK VERVOER AAN DE ORDE

Op 29 oktober 1975 hebben de maatschappijen La Brugeoise et Nivelles nv en Engins Matra sa een samenwerkingsakkoord ondertekend dat het gebied van het materieel voor stedelijk vervoer bestrijkt.

Grote moderne steden kunnen zich slechts harmonisch ontwikkelen dank zij een aangepaste uitrusting van gemeenschappelijke vervoermiddelen, waarvan de noodzaak o.m. tijdens de energiekrisis duidelijk is gebleken.

De keuze tussen de verschillende vervoermiddelen, die kunnen in aanmerking komen, behoort tot de bevoegdheid van elke stedelijke overheid in functie van haar specifieke behoeften.

La Brugeoise et Nivelles nv, enerzijds en Matra sa anderzijds, hebben vastgesteld dat de produkten op dit gebied, door beide maatschappijen ontwikkeld, elkaar aanvullen en dat derhalve hun wederzijdse samengaan een ruimere en gediversifieerde keuze biedt aan de belanghebbende steden.

Inderdaad, La Brugeoise et Nivelles nv, bedrijf met een zeer oude ervaring, heeft steeds aan de spits gestaan van de ontwikkeling der tramrijtuigen. Zij is de eerste maatschappij ter wereld, die pre-metro rijtuigen heeft gebouwd en zij draagt daadwerkelijk bij tot de opbloei van de snel-tram of de semi-metro.

In de loop van de laatste decade telt La Brugeoise et Nivelles nv op dit gebied talrijke verwezenlijkingen op haar actief, ondermeer de trams van Brussel, Antwerpen en Gent voor België, St-Etienne en Marseille voor Frankrijk en Den Haag voor Nederland.

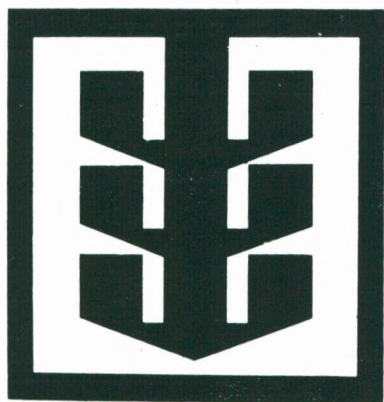
Benevens deze produkten heeft La Brugeoise et Nivelles nv zich ook toegelegd op de konstruktie van metro-stellen in aluminium waarin volledig nieuwe fabriekstechnieken worden toegepast. De rijtuigen die momenteel aan de metro van Brussel worden geleverd, behoren overigens tot de modernste ter wereld.

Matra sa van haar kant, kan bogen op een stevige ervaring inzake vooruitstrevende technologieën, die hun oorsprong vinden in haar ruimtevaart- en automobiel-activiteiten. Met de hulp van de franse Regering is Matra sa er kortgeleden in geslaagd op wereldvlak een hoofdrol te spelen qua opvatting en verwezenlijking van stedelijke vervoersystemen, met toepassing van de modernste technologieën. Hierdoor werd Matra sa bouwheer voor de realisatie van de eerste volautomatische metro ter wereld, het Val-systeem te Lille, metro met klein omgrenzingsprofiel. Het economisch belang ervan werd onlangs duidelijk in het licht gesteld door de stedelijke gemeenschap van de stad Lille in Frankrijk.

Matra sa ontwikkelt verder, onder toezicht van de Metro van Parijs, het Aramis-systeem voor kontinu-vervoer door middel van kleine voertuigen.

Beide firma's hebben zich nu bij elkaar aangesloten met het oog op een gemeenschappelijke promotie in Benelux van de nieuwe Val- en Aramis-systemen en in Frankrijk, van het stedelijk transportmaterieel op rails.

In het raam van hun gemeenschappelijke aktie hebben zij de Stad Brugge een inleidende studie voorgesteld voor de vervoerbehoften in deze stad.

SV PRIVATE SPAARKAS

VOOR AL UW FINANCIËLE
VERRICHTINGEN VERZEKERT DE

RAIFFEISENKAS

U EEN PERFECTE DIENST

1000 Kantoren verspreid over gans het land.

Voor adressen zie ' Gouden Gids ' rubriek Spaarkassen.

Provinciaal Kantoor : **Grote Markt 22 - 8800 ROESELARE**

financieringsstructuur nog een bemerking worden afge-
eid. Het blijkt inderdaad dat een sterkere financierings-
structuur een lichtjes hoger steunniveau oplevert na be-
astingen en in de mate dat voldoende positieve re-
sultaten worden geboekt. Vóór belastingen
bij negatieve exploitatie wordt meer
het bedrijf met de zwakkere finan-
clarings hiervoor ligt enerzijds
kening van de kapitaalpre-
plan geen uitstel van te
anderzijds in het feit
gedurende een periode
premie onrechtstreeks
vermindering van de
belastingdruk over
ekt wordt uitges
voor dat de bel
nilder is dan op
een duidelijker vo
iseerde waarde
de eigen middelen
premie, te stellen
ve waarde van de
afhankelijk van de
gële aangelegenh
en dus van de ren
manifesteert zich vo
verking (L). Deze tec
endabiliteit van de eigen

de arbeidskrachten. De industrialisatie van West-Vlaan-
deren, minder dan een halve eeuw geleden aangevat
heeft nu een niveau van volwassenheid bereikt waarop
zich moet voltrekken via kwal-
teende industriële
aan hie

WIJ KENNEN DE MOGELIJKHEDEN VAN

- ★ Computerzetwerk
- ★ Rotatiedrukwerk

op aanvraag bezorgen wij U meer inlichtingen

DRUKKERIJ SANSEN p.v.b.a.

Gasthuisstraat 19-23
8970 POPERINGE
Tel. 057/33 40 16

UITGEVER **HET WEKELIJKS
NIEUWS**
4WEST PARTNER

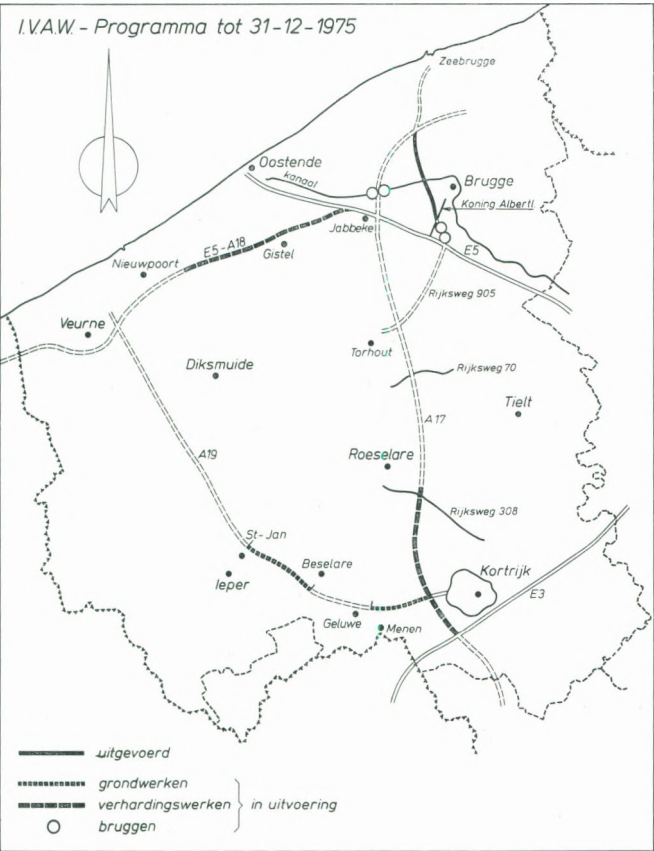
Zij hebben beslist gevolg te geven aan de in Frankrijk door het Staatssekretariaat voor Transport uitgeschreven wedstrijd, waarbij voor de belangstellende steden een modern en origineel materieel wordt aangeboden, bijzonder bestudeerd uit het oogpunt van comfort en gesteund op de ervaring inzake tramrijtuigen en semi-metro van La Brugeoise et Nivelles nv, en dat rekening houdt met de door Matra sa opgedane ondervinding wat de behoeften van de franse steden betreft.

Samen zijn zij er stellig van overtuigd dat het verenigen van hun inspanningen de vooruitgang van het stadsvervoer in de hand zal werken door het aanbieden van materieel dat aan de spits staat zowel voor de exploitatie als voor het comfort van de passagiers. Tevens zijn zij er van overtuigd dat hun overeenkomst een mijlpaal is in de zin van de noodzakelijke samenwerking tussen de Europese konstruktoren van spoorweg- en stadsvervoermaterieel.

IVAW 1975 EN 1976

Voor het eerst komt de IVAW op de markt met een openbare lening. Nadat er vorige jaren bij herhaling diende geklaagd te worden over de kredietbeperkingen die de vooruitgang van de werken hinderden, mag de IVAW voor 1975 voor het volle bedrag van 1,5 mld frank vastleggen. Er werden reeds eerder op het jaar 12 aanbestedingen gehouden ; nu zijn er nog 4 voorzien voor een bedrag van 400 mln fr.

Voor 1976 wordt er een gewoon programma van 1,7 mld frank en een bijzonder krediet van 0,5 mld frank toegestaan.

Einde 1975 zal er reeds 5 mld frank geïnvesteerd zijn in de drie autosnelwegen. In totaal betreft dit 43 aanbestedingen.

Wat de indienstneming betreft : er werden reeds 10 km expresweg opengesteld tussen Brugge en de verbindingswegen naar Zeebrugge en Blankenberge. In 1976 zullen 24 km benut kunnen worden tussen Jabbeke en Nieuwpoort en eind 1975/begin 1976 nogmaals 20 km tussen Rumbeke en de E3 te Marke. In 1977 tenslotte hoopt men Menen te ontlasten met een vak tussen Ieper en Wevelgem.

De werken die in 1975 zullen aanbesteed worden zien eruit als volgt :

	Datum aanbesteding	Bedrag in mln fr.
A17		
Sektie E1-Leie		
Onderbrug en bovenbrug	3.7.75	34
Brug over de E3	8.7.75	79
Verkeerswisselaar te Wevelgem	4.12.75	
Sektie Wevelgem-Rumbeke		
Brug B53	13.5.75	41
Brug B57	30.9.75	58
Aansluiting met rw. 308 te Rumbeke	18.11.75	
Sektie Jabbeke-Zeebrugge		
Brug over de spoorweg		
Brug voor zijtak naar Brugge		
A18		
Verkeerswisselaar met A10 te Jabbeke (1e faze)	19.12.74	200
Wegdekken Jabbeke-Gistel	29.4.75	169
Wegdekken Gistel-Nieuwpoort	28.10.75	294
A19		
Brug te Zonnebeke	3.6.75	56
Ieper St. Jan-Geluvelde : grondwerken + 2 bruggen	11.9.75	201
RIJKSWEG 905		
Sektie K. Albertlaan - E5		
Brug over de weg Loppem-Oostkamp	18.12.75	
Brug voor de oostelijke ring		
Sektie Verlengde Hoefijzerlaan - K. Albertlaan		
Voetgangerstunnel Diksmuidse Heirweg	26.8.75	11
Voetgangersbrug Tillegemstraat	26.8.75	6

Het programma 1976, ten bedrage van 2.225 miljoen frank werd door de Raad van Beheer goedgekeurd op 24 september 1975.

Raming
in mln fr.

A. AUTOSNELWEG A17 -
(DOORNIK - KORTRIJK - BRUGGE)

Sektie Wevelgem-Rumbeke

4 Bovenbruggen

120

Sektie Rumbeke-Ardooe

Onteigeningen en 1e faze grondwerken tot aan Rijksweg 70 te Lichtervelde	350
Brug over de spoorweg 047	30

Sektie Jabbeke-Zeebrugge

Onteigeningen en 1e faze grondwerken	460
--------------------------------------	-----

TOTAAL A17 960

B. AUTOSNELWEG A18 (JABBEKE - VEURNE - CALAIS)

Sektie Nieuwpoort-Veurne

Onteigeningen tot Iepersteenweg te Veurne en grondwerken tot aan verkeerswisselaar te Wulpen	200
--	-----

Brug in de RW nr. 57 met op- en afritten te Nieuwpoort	100
--	-----

TOTAAL A18 300

C. AUTOSNELWEG A19 - (KORTRIJK - IEPER - VEURNE)

Sektie Menen-Geluvel

Grondwerken	200
-------------	-----

Sektie Wevelgem-Menen Wegdekken

80

Sektie Geluvel-Ieper

4 Bovenbruggen	100
----------------	-----

Wegdekken	245
-----------	-----

TOTAAL A19 625

D. RIJKSWEG NR. 905 TE BRUGGE

Aansluiting vanaf K. Albertlaan tot E5 te Loppem-Oostkamp	
Onteigeningen, wegenwerken en bruggen	190

E. HERZIENINGEN - VERREKENINGEN ENZ. 150

SAMENVATTING voor 1976

Kredieten voor eigenlijke werken	1.495 mln
----------------------------------	-----------

Kredieten voor diversen (onteigeningen - herzieningen - verrekeningen - nutsvoorzieningen)	730 mln
--	---------

ALGEMEEN TOTAAL 2.225 mln

TOP-TECHNOLOGIE

OFFSHORE-REALISATIE BIJ BRUSSELLE MARINE INDUSTRIES NV TE NIEUWPOORT

Na vele jaren opzoekingswerk inzake scheepslieren en andere scheepsuitrusting is Brusselle Marine Industries nv te Nieuwpoort een vaste waarde geworden in zijn specialiteit. Dit wordt opnieuw bewezen door de offshore-opdrachten die Brusselle nv momenteel uitwerkt.

De rederij Seaforth Maritime Ltd. Aberdeen vertrouwd voor de derde faze van haar nieuwbouw-programma haar opdrachten inzake uitrusting met ankerbergings- en sleeplieren aan Brusselle nv toe.

Deze lieren zijn immers zeer goed geschikt voor het uitermate zwaar werk in offshore.

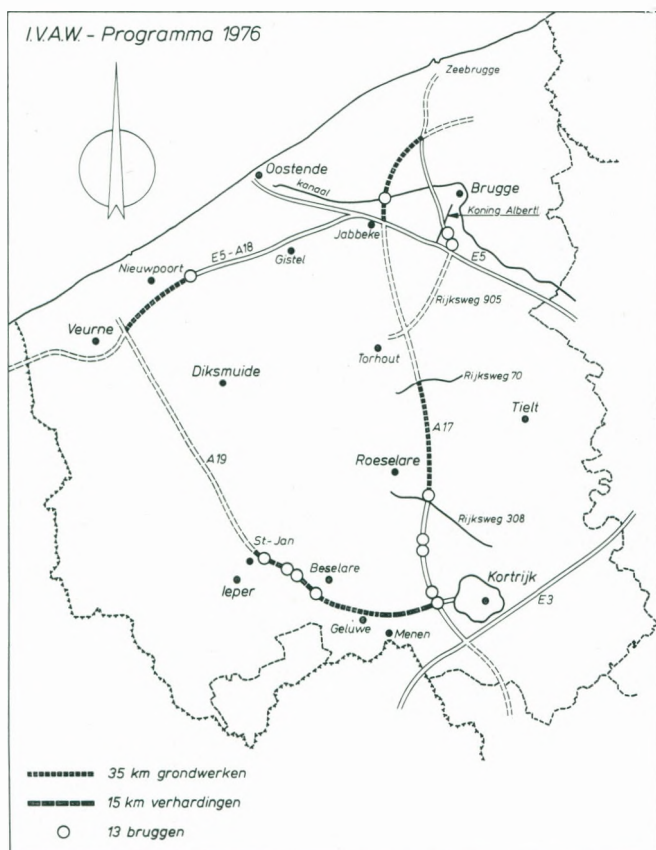
Een eerste opdracht voor deze lieren is het slepen van objecten in volle zee. Dit gebeurt met behulp van een centrale 150-ton sleeptrommel, gevat tussen twee tandwielkasten met een draadbergingskapaciteit van 4.000 voet van 60 mm breed. Het geheel wordt aangevuld met automatische kabelgeleider en pneumatisch bediende bandrem met een trekkracht meter-inrichting.

Een tweede opdracht betreft het behandelen van booreiland-ankers. Daartoe zijn twee 150-ton ankerkabel-trommels vereist met een kabelbergingskapaciteit van 1.800 voet kabel van 56 mm diameter. Het remmen en het in- en uitschakelen van de trommels geschiedt pneumatisch.

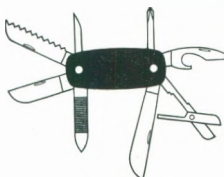
De derde opdracht voor de lier is de behandeling van de ankerkettingen bij middel van twee ankerkettingschijven voor kettingen van 76 mm diameter, met een maximale trekkingskracht van 126 ton. Voor eventuele behandeling van zwaardere ankerkettingen werd eveneens een montagebare nestenschijf geleverd.

Naast de 150-tons hoofdlier vullen nog een aantal andere hydraulische lieren (kabelbergings-, hijs- en ankerlieren en kaapstanders) de dekuitrusting aan.

Deze activiteit van Brusselle Marine Industries nv vermindert in niets de jarenlange activiteit inzake uitrusting van sleepboten en visserij, meer speciaal de hekreiling. Integendeel, zij is een logische voortzetting van een jarenlange ervaring, die nu in een nieuwe moeilijkheidsgraad verder wordt uitgebouwd.

Voor tal van diensten :

fabricom n.v.

Programma

bedieningsborden en lessenaars, brandblus-apparatuur, buisbuigen, centrales, droging, drijfkracht, elektroforese, elektrolyse, elektromechanische uitrusting, gasombouw, hoge spanning, hoogspanningskabinen, hoogspanningsluchtlijnen, hoogspanningsstations, instrumentatie, ketelementen, koeling, kokers, lage spanning, lassen, luchtkonditionering, mechanische montage, meet-en regelpanelen, metaalkonstruktie, open-

bare verlichting, oppervlaktebehandeling, opslagtanks, ovens, pijpleidingen, pijpwerk, plaatwerk, schakelinrichtingen, seininrichtingen, slangen, sleutel op de deur werken, sprinklers, spuitkabinen, stoom, synoptische borden, verassing, verlichting, verwarming, warmtewisselaars, warmte, zuivering.

Eksklusief in België !
Induktie - Buisbuigen

Zetel :

Gatti de Gamondstraat 254 1180 Brussel België

Tel. 02/377.30.70

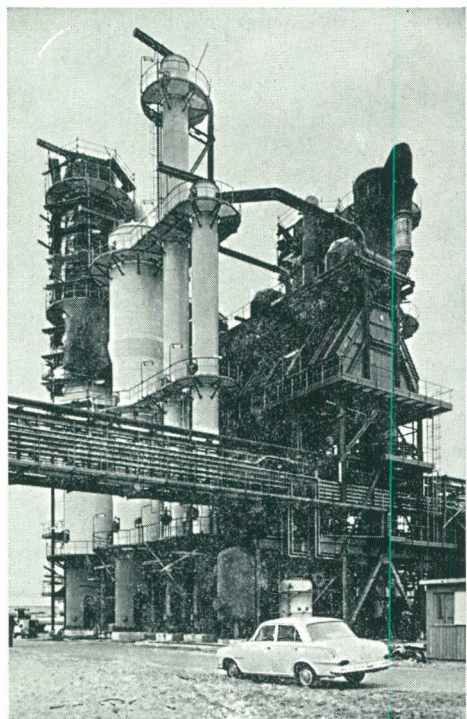
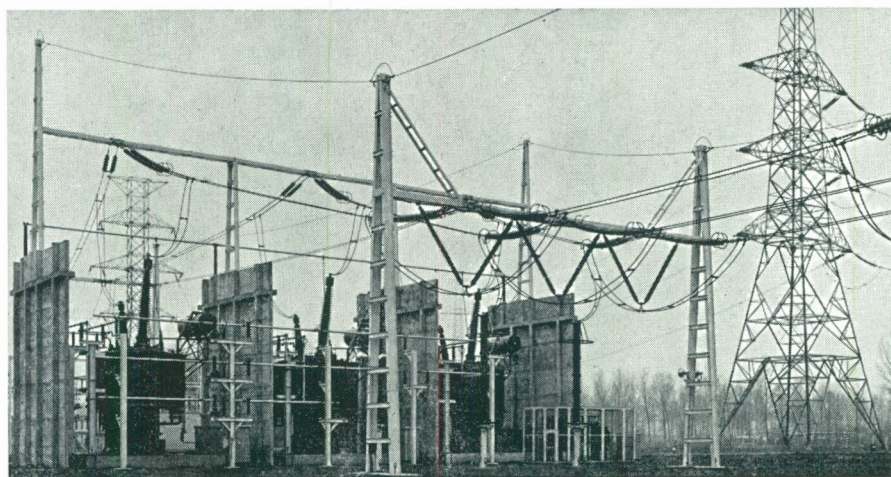
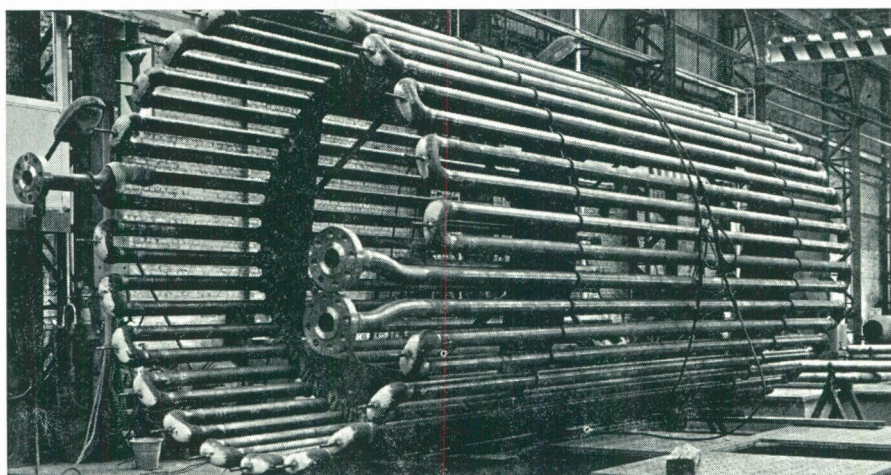
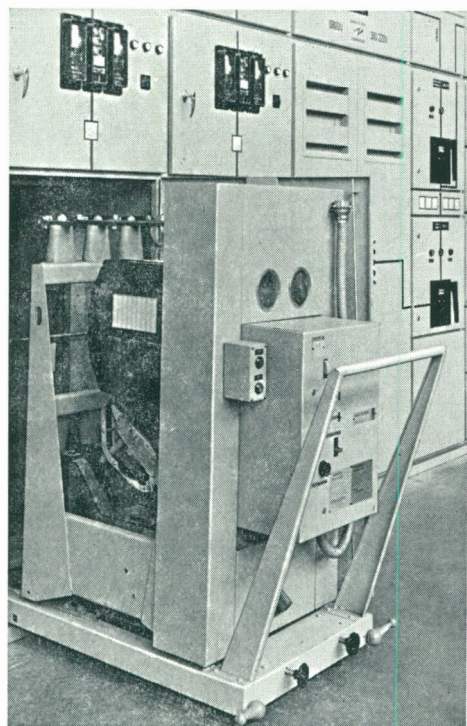
Telex : Fab. Bru. Nr. 220.72.

Werkplaats :

Steenweg Verbrande Brug 56 1850 Grimbergen België

Tel. 02/251.69.01

Telex : Fab. Gri. Nr. 229.26.

RUILVERKAVELING SLIJE

Door de bouw van de A18 Jabbeke-Calais kwamen een aantal bloeiende hoeve-exploitaties in het gedrang door areaalverlies, bedrijfsversnippering, afscheiding van de hoeve van akkerland en weiden. In die streek waren nog een reeks bestaande noden van structurele aard, zoals gebrekkige waterbeheersing in de Polders, versnippering van de gronden en talrijke niet-direkt toegankelijke percelen.

Tussen Westkerke (bij Gistel) en Veurne werden in totaal vijf aaneensluitende ruilverkavelingen opgemaakt. De realisatie van de ruilverkavelingen en de bouw van de A18 verlopen gelijktijdig. In totaal gaat het om 7.700 ha.

In 1974 kwam reeds een eerste object klaar te Gistel. Op 29 oktober werd het tweede object, groot 950 ha, te Slijpe beëindigd.

De landbouwgrond is gehergroepeerd en de bedrijven opnieuw gestructureerd aan weerszijden van de A18, over een totale lengte van 11,250 km. Door het gelijktijdig afwerken van autoweg en verkaveling werden heel wat kunstwerken vermeden, er kon een optimale ontsluiting nagestreefd worden en de delfgrond kon op een ideale wijze hergebruikt worden.

Groenbeplanting

Een zeer speciale aandacht werd besteed aan het landschap, waarbij zeer goed gebruik kon worden gemaakt door het groenplan van stroken, geschikt voor beplanting, die in het bezit waren van de overheid.

Het ruilverkavelingsblok Slijpe bezit een open landschap, met verspreide hoeven, grote vrij onregelmatige kavels, bouw- en weiland, dit laatste op de zwaarste grond in aaneensluitende complexen. Alle grond wordt intensief bebouwd, bomen zijn nagenoeg ontbrekend en langsheen de wegen en naar de hoeven leiden heel wat sloten en elektrische palen en -leidingen.

Dit landschap werd weinig gewijzigd; alleen werd door de aanleg van groenelementen de diversiteit uitgebreid. Naast de aanplantingen op het openbaar domein, wordt nu gestreefd naar een eigen erfbeplanting van de hoeven, dit als windbeschutting van gebouwen en daken. Drie van de bedrijfshoofden vroegen een partikulier beplantingsplan aan. De erfbeplanting wordt voorbereid in samenwerking met het Onderzoekscentrum voor land- en tuinbouw van de provincie West-Vlaanderen.

Resultaten

In het primaire afwateringsnet werden 27 km waterlopen en 30 km sloten aangelegd of verbeterd; op 555 ha land werd buisdrainering aangelegd. Iets meer dan 17 km wegen werden gebouwd of gemoderniseerd. Aan de bedrijven konden regelmatige en grote kavels toebedeeld worden, van gemiddeld 5,8 ha tegen ca. 2,6 ha voordien. Ieder bedrijf groter dan 5 ha kan nu werken met 2,2 kavels i.p.v. meer dan 5 voordien. Vóór ruilverkaveling waren 14,5 % van de exploitatiekavels ingesloten, nadien werd alles toegankelijk vanaf de openbare weg.

De landbouwers hebben intussen hun nieuwe kavels in gebruik genomen.

Het comité werd reeds samengesteld onder het stelsel van de oude ruilverkavelingswet van 1956.

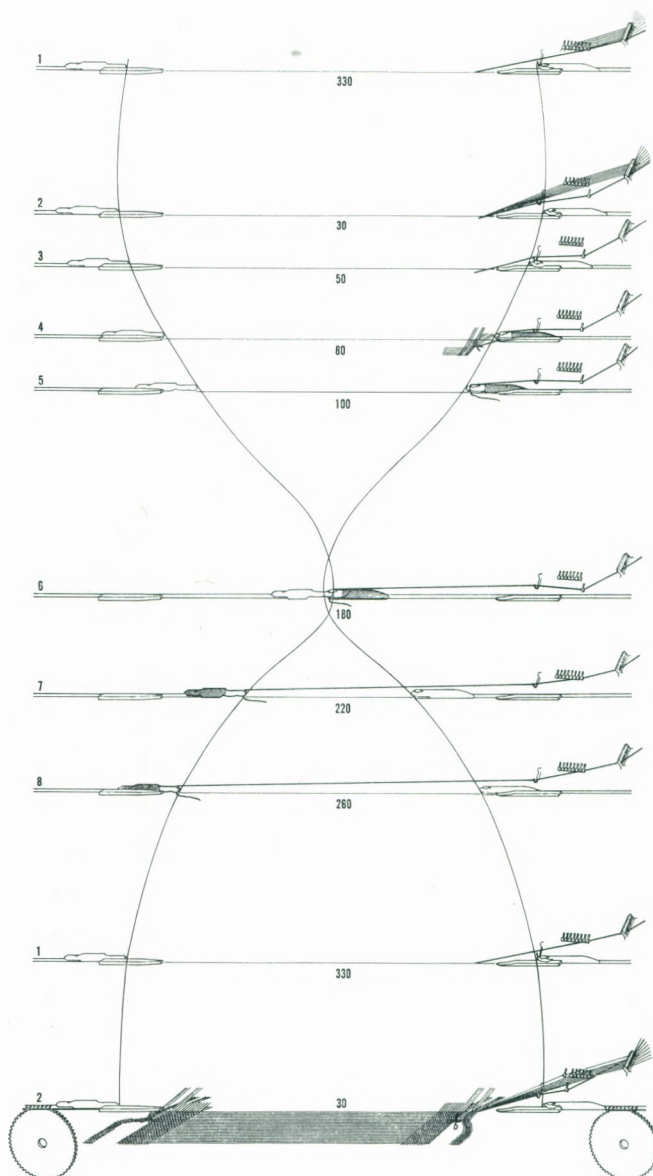
De uitvoering van de ruilverkaveling heeft ca. 5 jaar geduurd. Zij vormt een schakel in de herstructurering op sub-regionale schaal van het landbouwgebied tussen Oostende en Veurne dat 13 à 14.000 ha omvat. Hier zijn 7 ruilverkavelingen afgewerkt, 3 in uitvoering en 1 in voorbereiding.

TOP-TECHNOLOGIE

SPOELLOZE MACHINES BIJ PICANOL

Op ITMA 75 te Milaan, de 4-jaarlijkse tentoonstelling van de textielmachineconstructeurs, presenteerde Weefautomaten Picanol nv in 'wereldpremière' haar spoelloze machine, de President PGW.

Deze machine maakt gebruik van een nieuwe technologie voor de draadoverbrenging. Schematisch kan de methode van draadtransport in twee categorieën ingedeeld worden: ofwel met schietspoelen ofwel zonder schietspoel. Het groot onderscheid tussen beide is de plaats van de draadreserve. Bij een schietspoel gaat de draadreserve met de schietspoel mee en wordt de spoel automatisch vernieuwd

HEBT U EEN PROBLEEM MET

Bevoorrading van uw personeel
voor wat betreft DRANKEN en VOEDING.

TELEFONEER ONS

SCHRIJF ONS

Wij zijn specialisten inzake verkoopsautomaten
voor grote en kleine bedrijven, burelen enz...

AUTOMATEN VOOR :

verse koffie

chocolademelk

limonaden

chocolade

patisserie

sandwichen

sigaretten

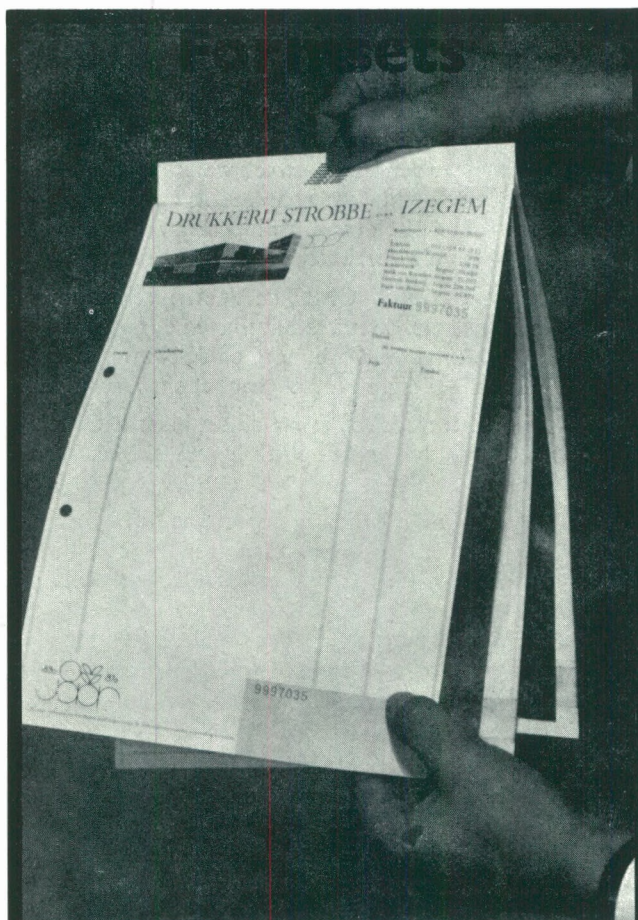

Delputte Automatic Company

Kuurnesteenweg 44

8500 KORTRIJK

Tel. : 056/21.10.53

Wilt u meer informatie over
"Formsets",
zendt dan onderstaande bon aan

Drukkerij Strobbe pvba

Kasteelstraat 1
8700 Izegem

(051) 30 23 44

BON

Graag ontvang ik gratis en vrijblijvend documentatie en
informatie over "Formsets",

Firma/naam/stempel

Adres

Te contacteren persoon

als deze leeg is. Bij de schietspoelloze getouwen is dit echter heel anders. De draadreserve blijft rechts of links van het getouw op grote bobijnen. De overbrenging van de draad van de ene kant naar de andere gebeurt dan door diverse hulpmiddelen : luchtstraal, waterstraal, projectielen of grijpers.

Bij de grijper-getouwen worden deze grijpers voortbewogen ofwel door soepele lansen of door starre stangen. In de meeste gevallen wordt de grijper (de geveer) tot in het midden van het getouw gebracht terwijl de tweede grijper (de nemer) de draad overneemt en naar het andere einde overbrengt. Het weefgetouw van Picañol, de PGW (President Grijper Weefmachine), gebruikt grijpers voortbewogen door soepele lansen.

Deze machine is ontworpen voor het realiseren van een brede gamma weeftechnieken : pick-à-pick, bontweven en inslagmengelen, zowel met fijne, middelmatige, grove als fantasie-garens.

De machine weeft tot 8 verschillende inslagdraden met een snelheid van meer dan 500 m/min.

De President PGW is gebouwd op hetzelfde onderstel als dit van de bestaande President-getouwen. Het is een logische evolutie van de Picañol-gamma.

Het gebruik van een groot aantal gemeenschappelijke onderdelen maakt een economisch-verantwoorde serieproductie voor beide types in dezelfde produktieketen mogelijk.

Het geheel van draadkontrolle is zo opgesteld dat de wever snel en doeltreffend kan tussenkomen. Inderdaad, de plaats van de grijpers bij draadbreek geeft de wever een preciese aanwijzing over de plaats en de oorzaak van de machinestop.

Het groot voordeel van een dergelijk systeem ligt in de toename van de weefmogelijkheden, waardoor de weverijen zich opmerkelijk kunnen aanpassen aan elke modeverandering.

WIER ZET UITRUSTINGSPROGRAMMA DOOR

WIER

Spijt de verzwakte economische toestand blijft er een vraag naar uitgeruste industriegrond. Bedrijven, die met uitbreidings- of rationalisatiemoelijkheden te kampen hebben, zien zich genoopt hun verplaatsing vanuit de gemeentelijke kernen naar de industrieparken te bespoedigen.

De WIER heeft daarom in de loop van het voorbije jaar een bijzondere inspanning geleverd om de uitrusting van alle verworven gronden verder te zetten, zodat aan de vraag naar uitgeruste industriegrond in diverse gemeenten voldoening kan gegeven worden.

Met het oog op een toekomstige herleving van de economische bedrijvigheid worden door de huidige aanleg van industrieparken bovendien de optimale voorwaarden geschapen om nieuwe investeringsprojecten onmiddellijk realiseerbaar te maken.

De omvang van de door de WIER in 1975 uitgeschreven openbare aanbestedingen blijkt uit de hiernavolgende tabel :

Industriegebied	Aard der werken	Bedrag aanbesteding in mln fr.
Nieuwpoort ' Noordvaart '	wegen- en rioolwerken	18,6
Roeselare ' De Pilders '	wegen- en rioolwerken	47,6
Tielt ' Noord '	wegen- en rioolwerken	10,7
Brugge ' Herdersbrug '	wegen- en rioolwerken	85,0
Ieper ' Ieperleekanaal '	grondwerken	12,1
Izegem ' Mandeldal '	rioolwerken	1,3
Eernegem ' Ambachtelijke Zone '	wegen- en rioolwerken	13,8
Lichtervelde	wegen- en rioolwerken	29,5
Torhout	wegen- en rioolwerken	11,8
Gistel ' t Konijnenbos '	wegen-, riool- en grondwerken	39,0
Poperinge ' Sappenleen '	wegen- en rioolwerken	7,6
Houthulst ' t Vrijbos '	openbare verlichting	1,0
Poperinge ' Sappenleen '	wegen- en rioolwerken	17,0
Totaal		295,0

Behoudens deze reeds uitgeschreven aanbestedingen mogen in de eerstkomende maanden nog aanbestedingen verwacht worden voor uitrustingswerken te Izegem, Roeselare, Brugge, Ichtegem, Pittem en Dadizele.

Op deze wijze zal praktisch de volledige grondvoorraad van de WIER met een aangepaste infrastructuur te koop kunnen worden aangeboden.

BEDRIJFSUITBREIDING BIJ BRIL TE ROESELARE

In aanwezigheid van de heer L. Dhoore, Staatssekretaris voor Streekeconomie en voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, werden de nieuwe werkplaatsen van de konstruktie-karosserie Bril pvba, ingewijd op 26 november jl.

De firma Bril is reeds sinds 1938 te Roeselare gevestigd. Haar nieuwe werkplaatsen zijn gelegen in de WIER-industriezone Roeselare-Noord, waar zij op een oppervlakte van ongeveer 6,5 ha een hangar hebben gebouwd van 4.000 m².

Tot 1960 was de karosserie Bril een klassiek herstelbedrijf van wagens, met maximum 15 tewerkgestelden.

Sindsdien specialiseerde de firma zich met haar 120 tewerkgestelden in de konstruktie van industriële- en landbouwkabines en van laadbakken voor alle vervoer, terwijl de overcapaciteit in toelevering gebruikt wordt voor tal van zelfs grote bedrijven uit de streek.

De nieuwe afdeling is hoofdzakelijk bestemd voor de fabrikage van Aluvan- en polyester-isotherm koetswerken,

Overbodige afval wordt nuttige energie

de fantastische speciaalketel voor om het even welke brandbare afval van grote, middelgrote en kleinere bedrijven

de verbranding is niet alleen de ideale oplossing van het "waar-met-die-afval-naartoe"-probleem, maar eveneens een financieel succes, dank zij deze nieuwe warmte-energiebron. bovendien is die VIF-ketel niet zo duur als u denkt.

om het even welke brandbare afval kan erin gestookt worden en zelfs volautomatisch met de VIMATIC-brander.

vanzelfsprekend kan gekombineerd worden met klassieke brandstoffen (kolen - olie - gas).

de VIF wordt gebouwd in capaciteiten vanaf 30.000 kcal tot 10.000.000 kcal en zet de warmte om in stoom, warm of oververhit water en termische olie voor verwarmings- of productie-doeleinden of productie van elektrische energie.

industriële warmtetechniek

VYNCKE

pvba vyncke warmtetechniek
gentsesteenweg 224
b-8730 harebeke
telefoon (056) 71 14 56

Q artex 75/1

containers en industriële kabines. Tevens worden er het schilderen en de eindafwerking verzorgd.

De heer L. Bril onderstreepte op de feestviering de rol van het privé-initiatief. Daarbij waarschuwde hij voor te vlugge ontmoediging.

Burgemeester D.R. De Man, voorzitter van de WIER, beschreef de mogelijkheden van de nieuwe ambachtelijke zone, 104 ha groot, waarvoor in een eerste fase 82 miljoen fr. uitgetrokken is voor het bouwrijp maken.

Staatssekretaris L. Dhoore gaf zijn visie inzake overheidsbedrijven in de konkurrentiële sectoren, omdat de ekonomie daardoor het best zal gediend zijn. Tevens duidde hij als twee ontmoedigende factoren aan : de BTW op investeringen en het te hoog niveau van de kostprijs van onze produktie.

VERKOOPSEVOLUTIE VAN SOCIALE BOUWGRONDEN

WIH

Einde september 1975 had de WIH 170 percelen bouwgrond verkocht gelegen in 22 gemeenten. Rekening houdend met de verkopen die nog mogen verwacht worden voor de laatste drie maanden van het jaar, zal de WIH in 1975 ongeveer 200 percelen bouwgrond verkocht hebben. In vergelijking met 1974 is dit een vermindering van om en bij de 95 percelen of 30 %.

De oorzaken voor deze gevoelige achteruitgang zijn ons inziens grotendeels te zoeken in de recessie en het onaangepast overheidsbeleid. Een ekonomische recessie gaat steeds gepaard met een zeker wantrouwen vanwege de kandidaat-bouwer in de goede afloop van zijn onderneming zodat, in menig geval, hij de voorkeur geeft aan een uitstellen van zijn plannen en zijn beschikbare gelden toevertrouwt aan het spaarwezen. Komt daarbij een kredietbeperking, dan worden heel wat plannen opgevouwen en wacht men op betere tijden.

De WIH met haar verplichting tot bouwen binnen de 4 1/2 jaar na aankoop van de grond is hierdoor onbetwistbaar benadeeld geweest t.o.v. de privé-sektor die zonder deze bouwverplichting en veelal met spekulatieve doeleinden, toch een zeker zakencijfer heeft kunnen bereiken.

Een andere en ons inziens belangrijker oorzaak voor de achteruitgang in de verkoop blijkt het overheidsbeleid inzake betoelaging van wegenwerken te zijn.

Zoals algemeen aangenomen wenst ook onze overheid zijn invloed te hebben op de konjunktuurcyclus door het nemen van anticyclische maatregelen op het volgens haar daartoe geschikte ogenblik.

Thans is het zo dat traditioneel de bouw- en betoelagingssektor gebruikt wordt door de overheid als instrument van haar konjunkturpolitiek, waarbij de afremmings- en stimuleringsmaatregelen genomen worden in eenzelfde periode waar het wenselijk is voor de algemene ekonomie maar zeker niet voor de bouwsektor.

Dit kan best begrepen worden wanneer men weet dat elke ingreep in de bouwcyclus pas zijn invloed krijgt — rekening houdend met de tijd voor de nodige beslissingen — ruim één jaar later.

Tussenin zit men reeds in de aanvang-faze van de volgende konjunkturbeweging, zodat de genomen beslissingen veeleer een pro- dan een anticyclische uitwerking hebben.

Voor de WIH heeft de toepassing van de traditionele konjunkturpolitiek voor gevolg gehad dat in 1974 (periode na hoogkonjunktur) maar één wegenbundel definitief werd betoelaagd, zodat op huidig ogenblik bijna geen nieuwe bouwgronden kunnen aangeboden worden.

Dit heeft onmiddellijk zijn invloed op de verkoopcijfers van de WIH.

Daarenboven heeft voormeld konjunkturbeleid ook voor gevolg gehad dat begin 1975 heel wat wegenbundels — ook deze van de WIH — werden betoelaagd. Voor de talrijke aanbestedingen die hierop volgden werd een geweldige prijsstijging genoteerd, gaande in sommige gevallen tot 30 % van de ramingsprijs. Men kan zich ernstig de vraag stellen indien deze belangrijke stijging uitsluitend te wijten is aan de normale verhoging der loon- en materiaalkosten, dan wel aan het massaal aanbieden van uit te voeren wegenwerken.

Wanneer een grotere stabiliteit in de bouwsektor wordt nagestreefd, lijkt het ons van groot belang dat de overheid duidelijk inziet dat de algemene konjunktuurcyclus iets anders is dan de bouwcyclus.

Een aldus aangepast beleid is de enige waarborg voor een bestendige en doeltreffende huisvestingspolitiek.

PRIORITEIT VOOR STADSVERNIEUWING

Aansluitend op de idee, dat de valorisatie van het bestaande woningenpatrimonium prioriteit moet krijgen op een steeds verder schrijdende nieuwbouw rond de steden en gemeenten, stelde de heer A. Vanden Abeele, schepen van financiën en stadsvernieuwing te Brugge, enkele basisprincipes voorop inzake de politiek van sociale huisvesting.

Hij stelt vast dat nog altijd prioriteit wordt verleend aan de bouwpremies voor nieuwe woningen, terwijl de saneringspremies verder gebonden blijven aan het probleem van de krotwoningen. Wil men het reeds bebouwd milieu, dat met zijn eigen infrastructuur en zijn miljoenen-investeringen nu wordt verwaarloosd, opnieuw tot leven brengen dan kan men, meer specifiek in de sektor sociale woningbouw, volgende wijzigingen voorzien :

(1) Een onmiddellijke gelijkschakeling van de premies voor nieuwbouw en voor sanering. Een woning grondig aanpassen en saneren is evenwaardig aan nieuwbouw ; de gelijkschakeling laat toe het soort woning en het woonmilieu zelf te kiezen.

(2) Zo spoedig mogelijk moet de premie voor sanering hoger worden dan voor nieuwbouw. Sanering wordt immers een prioritaire beleidsopgave ; krotwoningen en ongezonde maar verbeterbare woningen samen vertegenwoordigen 30 % van ons woonpatrimonium.

Tevens is sanering ekonomisch gunstiger voor de gemeenschap, gezien de bestaande infrastructuurwerken, terwijl zij ook grond- en ruimtebesparend is, zodat landbouwgronden en groenzones bewaard kunnen blijven.

The world wide travel

WASTEELS

Verg. : 'A' 1246

OOSTSTRAAT 115 8800 ROESELARE

Tel. (051) 20 16 72 (6 l.)

St. Jakobstraat 22 8000 Brugge

Tel. (050) 33 65 31 (2 l.)

is een volwaardig reisbureau, lid van de B.B.R.
verkoopt **alle** reizen zonder grenzen zoals haar
'service'

beveelt zijn voordelig A.B.C.-vluchtenprogramma
op Noord-Amerika aan waarover inlichtingen op
aanvraag.

Voor uw vormingsprogramma's, planning,
studiebijeenkomsten of training van
personeelskader, kunt u steeds terecht op
het konferentiecoörd

DE BLANKAART

Hartelijke service in huiselijke sfeer.

Akkommodatie voor 35 personen.

Ideale vergaderruimten (privacy én ruimte !),
goede keuken (met personeel), vijftien
slaapkamers, ontspanningsmogelijkheid binnen
en buiten. Vlakbij ligt het uniek gelijknamig
natuurreserveaat (100 ha).

DE BLANKAART biedt méér voor matige
prijzen.

DE BLANKAART is meteen beschikbaar,
is makkelijk bereikbaar en ligt centraal in
West-Vlaanderen (6 km onder Diksmuide).

Kontaktadres : De Blankaart, Ieperseweg 44
8178 Woumen. Tel. 051/50.06.42.

LVD SYNONIEM VOOR PLAATBEWERKING

Hydraulische en Mechanische
Plaatbewerkingsmachines

LVD Company

p.v.b.a.

**Nijverheidslaan, 2
8630 GULLEGEM**

Tel. 056/41.25.81

Telex 17/317

INTERGARDE

P.V.B.A.

Chaussée de Bruxelles 483 - 1410 Waterloo

Tel. : (02) 384 80 00

Gemachtigd bij Kon. Besluit 22-7-69

INDUSTRIELE BEWAKING

SCHEEPSBEWAKING

PRIVEBEWAKING

HOME SECURITY PATROL

WAARDETRANSPORTEN

ALARMAPPARATUREN

24 uren op 24 te uwer beschikking

Gewestelijke Direkties :

Gouvernementstraat 6 - 9000 Gent

Tel. : (091) 23 73 91

Duinpad 49 - 8380 Zeebrugge

Tel. : (050) 54 54 57

Tenslotte behoudt sanering de gevarieerde en vooral volkse bewoning in de steden, het bouwkundig erfgoed blijft levend in een bewoonde stad, het geïnvesteerd kapitaal krijgt andere perspectieven dan een voortijdige sloping en sanering verschaft meer werk aan de bevolking en vergt een hogere arbeidskwalifikatie dan nieuwbouw.

(3) Een spoedige en grondige herziening van de woningbouwpolitiek van de sociale huisvestingsmaatschappijen, dank zij een herziening van de wettelijke en reglementaire bepalingen die nu nog de bovengeschetste politiek onmogelijk maken. Ook daar moet er prioritair aan vernieuwing worden gedacht van de leegstaande en de ongezonde woningen.

Deze vernieuwing is onmogelijk te realiseren door het privé-initiatief ; de overheid heeft daarbij een nationale opdracht.

(4) De strategie van stadsvernieuwing, door sommige gemeenten ontwikkeld, moet aangemoedigd en algemeen toepasselijk gemaakt worden. Het volstaat niet vijf piloot-projecten aan te duiden ; zij moeten reëel van de grond kunnen komen, zonder onduidelijkheid voor de toekomst en met het oog op een spoedige veralgemening van de kansen op uitvoerbaarheid van meer projecten in het Vlaamse land.

LITTO NV, NIEUWPOORT

Op 19 september 1975 vierde Litto nv te Nieuwpoort haar 50^e verjaardag.

In feite werd in 1924 de Ferronnerie du Littoral gesticht, als vennootschap onder gemeenschappelijke naam. De huidige vennootschap werd in 1925 opgericht met de naam : Ferronnerie et Fonderie du Littoral ; zij ontstond uit de samenwerking van een aantal zakenlieden uit het Nieuwpoortse en een aankoopgroepering van groothandelaars in ijzerwaren, de Groupe Métal.

In 1932 werd de vennootschap Niverta ingebracht, wat tot een eerste kapitaalsverhoging leidde ; in 1941 ging een tweede kapitaalsverhoging door, terwijl de naam veranderde in Litto. In 1949 tenslotte bracht een nieuwe kapitaalsverhoging het huidige kapitaal op 19,8 mln fr.

Litto legde zich van bij het begin toe op het industrieel vervaardigen van sloten, grendels, enz. Haar grote exportgerichtheid (o.m. naar Belgisch Kongo en Zuid-Amerika) liet haar op een bepaald ogenblik toe een tewerkstelling van 260 personen te bereiken.

Sindsdien is het arbeidsintensieve karakter van het produkt sterk verminderd, terwijl ook de buitenlandse concurrentie verhoogde. Daardoor was Litto verplicht over te gaan tot automatise en rationalisatie, dit ten koste van de tewerkstelling. Parallel werd er van het resterende personeel een veel grotere techniciteit gevergd. Zo is Litto momenteel de enige fabrikant van cilindrische sloten in België.

Deze inspanningen inzake cilindrische sloten gaven Litto de kans haar verloren gegane exportmarkten te vervangen door een intensief bewerkte Belgische markt. Daar werd, spijt de economische moeilijkheden, zelfs nog een bescheiden groei genoteerd. Tevens wordt zeer intens gestreefd naar een exportverbetering naar de overige EG-landen en naar het Midden-Oosten.

WONINGBOUW VAN LEIEDAL

Sinds 1974 is Leiedal gestart met groepsbouw. Vroeger was de vereniging alleen actief op het plan van het grondbeleid (verwerven van bouwgrondreserves) en bij het opmaken van bpa's voor woonzones in de aangesloten gemeenten. Momenteel zijn er projecten voor 14 gemeenten van de 36 aangesloten gemeenten opgesteld.

Wat de woningbouw betreft werd er gestart met een groepsbouw van 18 woningen in de woonzone van Overheule te Moorsele. Het betreft drie verschillende types van woningen : 6 aaneengesloten woningen met verdieping en plat dak ; 8 aaneengesloten patio-woningen en 4 aaneengesloten verdiepingswoningen van het traditioneel type. Alle woningen hebben 3 slaapkamers, ingebouwde garage, sanitair en centrale verwarming. De definitieve overname van de woningen is nog niet gebeurd ; 12 van de 18 woningen zijn definitief toegewezen.

In november 1974 werd gestart met de bouw van een reeks van 16 patio-woningen te Zwevegem. Daar is de ruwbouw af en aan de afwerking werd begonnen.

Gezien de kredietbeperkingen op de woningmarkt, de hoge interestlasten en de sterke stijging van de bouwkosten kenden andere beslissingen inzake woningbouw nog geen begin van uitvoering.

ENKELE VAN DE MEEST-RECENTE UITGAVEN VAN DE WER - WES :

N. Vanhove, *Het Belgisch Kusttoerisme - Vandaag en Morgen*, 520 blz., 477 fr.

De Westvlaamse gemeenten in de Volkstelling 1970 - Statistische tabellen, 128 blz., 191 fr.

In de reeks : Facetten van West-Vlaanderen :

N. Vanhove, *Vakantiespreiding. Een nieuw voorstel voor België*, 56 blz., 85 fr.

S. Beernaert

a) *De waterverontreiniging in het IJzerbekken*, 124 blz., 133 fr.

b) *De waterverontreiniging van de binnenwaters van Midden- en Oostkust*, 105 blz., 133 fr.

c) *De waterverontreiniging in het hydrografisch bekken van de Leie en de Schelde*, 88 blz., 133 fr.

WES bestudeert leefbaarheid van de kern Zeebrugge

Het Westvlaams Economisch Studiebureau werd begin juli 1975 door het Ministerie van Openbare Werken, Bestuur van de Stedebouw en de Ruimtelijke Ordening, verzocht een studie uit te werken over 'de leefbaarheid van de woonkern Zeebrugge'.

De studie moet, volgens de overeenkomst afgesloten met het Staatssekretariaat voor Streekeconomie en Ruimtelijke Ordening, ontlede wat de gevolgen zullen zijn op de leefbaarheid van de woonkern Zeebrugge, van de uitbouw van de haven van Zeebrugge volgens de regeringsbeslissing van januari 1970.

Tijdens een eerste fase van deze studie wordt aandacht besteed aan de huidige situatie inzake bevolkingsevolutie, beroepsactiviteit en plaats van tewerkstelling van de bevolking, het woningpatrimonium, de huidige verkeerssituatie enz. Tegen deze achtergrond worden dan de gevolgen van de uitbouw van de haven van Zeebrugge bestudeerd.

Teneinde een inzicht te verkrijgen in de koopgewoonten van de bevolking van Zeebrugge en het gebruik van een aantal socio-kulturele voorzieningen werd in september door het Westvlaams Economisch Studiebureau een enquête gehouden bij 190 gezinnen. De resultaten van deze enquête worden thans verwerkt en tevens wordt ingegaan op het huidige ruimtelijk gebruik (wonen, vrije ruimte enz.) te Zeebrugge. De studie van de gevolgen van de uitbouw van de haven van Zeebrugge dient midden 1976 te worden beëindigd.

Samen met deze studie van het Westvlaams Economisch Studiebureau loopt een omgevingspsychologisch onderzoek, dat door het Ministerie van Openbare Werken werd toevertrouwd aan Dr. G. Smets.

Nieuwe arbeidsplaatsen

Op een parlementaire vraag omtrent de nieuwe arbeidsplaatsen in het kader van de expansiewetgeving werd als antwoord volgende tabel verstrekt. Zij bevat gegevens over de kontraktueel aan te werven personen, vanaf 1 januari 1973 tot en met het eerste semester 1975. Het antwoord vermeldt niet in welke mate de bedrijven denken aan hun kontraktuele verplichtingen te kunnen voldoen.

*Wetten van 17 juli 1959 en 30 december 1970 —
Provincie West-Vlaanderen : Aan te werven personeel
(per semester)*

Arrondissement	I/1973	II/1973	I/1974	II/1974	I/1975
Brugge	—	97	461	—	289
Diksmuide	21	129	199	50	—
Ieper	751	75	247	38	—
Kortrijk	715	756	321	228	237
Oostende	114	120	166	197	210
Roeselare	117	440	256	141	73
Tielt	217	245	154	211	137
Veurne	16	73	131	—	—
West-Vlaanderen	1.951	1.935	1.935	865	946

Port of Zeebrugge-day te London

Op 10 maart 1976 gaat te Londen een speciale Port of Zeebrugge-day door, ingericht door en voorbereid in samenwerking tussen de Belgische Ambassade in het Verenigd Koninkrijk, de Belgische Handelskamer, de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, de Groepering van Verenigingen voor Zeehavenbelangen Brugge-Zeebrugge (APZI) en de Maatschappij voor de Brugse Zeevaartinrichtingen (MBZ).

Deze dag gaat door in het Savoy-hotel te Londen. Te 10.30 u. is er een inleiding, met om 11.30 u. een discussie en een film. Na de lunch is er ruimte voor vrije contacten.

Voor verdere inlichtingen : De Heer J. Bekemans, APZI, Ezelstraat 25, 800 Brugge (telefoon (050) 33 36 96).

Halfjaarcijfers Bekaert nv

De Directie van de Bekaert nv (draad en draadprodukten) deelde volgende gegevens over het eerste halfjaar 1975 mede.

De omzet bereikte 6.105 mln fr., tegenover 7.002 mln fr. in de overeenstemmende periode van 1974 ; dit vertegenwoordigt een daling van 12,8 %. De verzonden tonnage daalde met 29,6 %. Het netto-resultaat bedroeg 146 mln fr. over het eerste halfjaar 1975, tegenover 305 mln fr. over dezelfde periode van 1974. De afschrijvingen bereikten 394 mln fr. tegenover 432 mln fr. tijdens het eerste semester van vorig jaar.

De wereldwijde recessie verwekt ook in de metaalverwerkende sektor een sterk verminderde vraag. De hieruit resulterende inkrimping van de verkoop verplichtte Bekaert nv ertoe in vrijwel al haar industriële vestigingen maatregelen van tijdelijke en gedeeltelijke werkloosheid in te voeren. Deze onderbezetting had een daling van het rendement tot gevolg. Bovendien was er een afbrokkeling van de verkoopprijzen in het tweede kwartaal 1975, mede ingevolge de verscherpte concurrentie. Het lijkt geen twijfel dat de genoemde factoren het resultaat over het tweede halfjaar in nog sterkere mate ongunstig zullen beïnvloeden.

De ongunstige invloed van de recessie had tijdens het voorbije halfjaar 1975 ook haar weerslag op de deelnemingen van Bekaert nv, zodat het netto-resultaat van de Bekaert-Groep over genoemde periode 172 mln fr. bedroeg, tegenover 461 mln fr. over de gelijklopende periode van 1974.

Provinciale kijkwoning te Brugge

Door de provinciale overheid werd half september een kijkwoning voor het publiek toegankelijk gesteld gedurende één week. De binnenhuisinrichting werd gerealiseerd in een woning die volledig herbouwd werd door de Interbrugse Maatschappij voor de Huisvesting. De woning, in 1934 als sociale woning gebouwd, werd volledig aangepast aan de hedendaagse woonbehoeften.

De kijkwoning te Brugge kwam als negende in de reeks woningen die ingericht werden op initiatief van en door het Provinciaal Komitee ter bevordering van de wooncultuur.

Zonder
staaldraad
zou de wereld
er heel anders
uitzien.

Het zou alleen al de nodige akrobatie vragen uw bril terechter plaats staande te houden. Maar denk eens aan een radarinstallatie of een telescoop. Zonder staaldraad zou ons uitzicht drastisch beperkt worden. En niet alleen ons uitzicht. Staaldraad is overal tot in de banden van uw auto. Wie 't maakt? Bekaert, uit het kleine Zwevegem. Bekaert maakt staaldraad voor heel de wereld.

 BEKAERT

zorgt voor de staaldraad in het leven.

Bekaert telt 15 000 medewerkers. In 38 fabrieken in 15 landen. Zij produceren 30 miljoen kilometer staaldraad dat u terugvindt in autobanden, aan de operatietafel, in meubels en ZB-wagentjes. In liftkabels en gitaarsnaren, in kernreactoren en keukens, in gewapend beton en radiotelescopen.

1925 - 1975

reeds **50** jaar

staat de belangrijkste
provinciale bank van het land

**BANK VAN ROESELARE
EN WEST-VLAANDEREN**

te dienste van de groei en de ontwikkeling
van de westvlaamse economie,
dank zij het vertrouwen
dat een steeds aangroeiend cliënteel

reeds **50** jaar

in haar stelt.

Zetel : Roeselare, Noordstraat 38
Succursales te Brugge en te Kortrijk
65 Agentschappen in West-Vlaanderen

Vergadering van de burgemeesters van de kustgemeenten

Op 14 november ll. vond in het Provinciaal Hof te Brugge de jaarlijkse werkvergadering plaats van de burgemeesters van de kustgemeenten onder het voorzitterschap van Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Goeverneur van de Provincie.

De aandacht ging vooral naar een verslag van Dr. Gryson, Gezondheidsinspekteur over de verdrinkingen aan de kust gedurende het jaar 1975. Hierbij werd vastgesteld dat zich in de bewaakte zone geen verdrinkingen hebben voorgedaan, terwijl er in de onbewaakte zone drie gevallen werden genoteerd, te wijten aan de onvoorzichtigheid van de slachtoffers zelf.

De laatste vijf jaren bedraagt het aantal verdrinkingen in de bewaakte en in de onbewaakte zone respectievelijk 1 en 25.

Hieruit mag men besluiten dat het gevaar voor de strandbezoekers enkel dreigt in de onbewaakte zone en dat de werking van de reddingsdiensten in alle kustgemeenten optimaal verzekerd is. Er wordt naar gestreefd om de diensturen van de reddingsdiensten eenvormig te maken en men zoekt naar een uitbreiding van deze dienstverlening tot de weekends vóór en na het hoogseizoen.

Tevens werd de reinheid van het strand besproken. Hoewel alles in het werk wordt gesteld om de bevuiling ingevolge aanspoeling van olie of koolwaterstoffen in een minimum van tijd te bestrijden met alle beschikbare middelen, blijft de bevuiling door sommige strandbezoekers zelf veroorzaakt bij gemis aan opvoeding een probleem.

Tenslotte werd door Dr. N. Vanhove een uitvoerige uiteenzetting gegeven over zijn studie betreffende de vakantiespreiding.

Deze vakantiespreiding, die van essentieel belang is voor het toerisme als economische bedrijvigheid in het algemeen en meer in het bijzonder voor wat betreft de kust, draagt de goedkeuring weg van alle burgemeesters van de kustgemeenten. Zij drukken hiervoor speciaal hun bezorgdheid uit en dringen aan opdat de bevoegde ministeriële departementen niet zouden talmen en het plan van de vakantiespreiding met de passende maatregelen zo vlug mogelijk in uitvoering zouden leggen.

De kustgemeenten zijn trouwens bereid om de werking van de reddingsdiensten alsmede tal van andere aangelegenheden die met de vakantiespreiding gemoeid gaan aan te passen aan de nieuwe situatie.

WVEM

Op 7 oktober ging te Harelbeke een buitengewone algemene vergadering door van de WVEM. Daar werd overgegaan tot de aansluiting van de verbruikersvereniging en de integratie van deze vereniging in het beheer en het toezicht van de WVEM.

De heer Deschepper, directeur-generaal, maakte dan ook bekend dat de elektriciteitscentrale nu in het bezit is van een bouw-, een exploitatie- en een lozingsvergunning voor de Leie. De centrale kan op 1 maart 1976 in werking treden voor een vermogen van 10.000 kWh ; op 1 april wordt dit vermogen opgedreven tot 20.000 kWh, om op 1 mei 1976 op volle kracht te kunnen werken.

Voordrachten

De heer P. Monballyu, voorzitter WER/WES sprak op 17 juli jl. te Mechelen bij gelegenheid van de installatie van de Vlaamse Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen.

Dr. O. Vanneste, directeur WER/WES sprak op :

19 oktober te Oostende over ' Economische toestand in West-Vlaanderen ', Christelijke Centrale der Metaalbewerkers van België.

30 oktober te Sijsele over ' De economische en sociale situatie van de provincie West-Vlaanderen en objectieven voor 1980 ' voor het Middle Maganement Programma Bekaert - IPO (Instituut voor Postuniversitair Onderwijs - UFSIA), Centrum Ryckevelde.

Dr. N. Vanhove, adjunct-directeur WER/WES sprak op :

26 juni te Brugge over ' De toekomst van het Kusttoerisme ', Vormingsinstituut.

8 juli te Middelkerke over ' Netheid, toeristen en toeristisch produkt ', Overlegkomitee van de Kustgemeenten.

2 september te Alexandria over ' Application of Cost-Benefit Analysis in tourism ', International Tourism Conference of Alexandria.

20 oktober te Oostende over ' Voorstel tot Vakantiespreiding ', Overlegkomitee van de Kustgemeenten.

13 november te Zeebrugge over ' De ontwikkeling en functies van de haven van Zeebrugge ' voor de maritieme sektor van de Bond der Bedienden, Technici en Kaders, ABVV.

2 december te Westende over ' De economische toestand in West-Vlaanderen ', cursus parochiepriesters, Bisdom Brugge en ACW.

2 december te Brugge over ' De toekomst van de Belgische Kust ', Aktueel Leven en Denken.

10 december te Lille over ' Possibilités et problèmes touristiques du Littoral belge ', Universiteit Rijsel.

11 december te De Panne, Attitude-onderzoek bij de Franse bevolking t.a.v. de Belgische Kust.

Verder sprak hij voor de BRT in het kader van het programma ' Aktueel ' over vakantiespreiding, in het programma ' Milieu ' over kusttoerisme en milieu en in ' Focus West-Vlaanderen ' over hotelinvesteringen, kampeerwetgeving en de vakantiespreiding.

De heer P. Verhaeghe sprak op :

30 juni over ' Expansiewetgeving en WER-service ' voor de Kamer van Koophandel te Kortrijk (Raad van Beheer).

8 november te Hoogde over ' De KMO tegenover de huidige krisistoestand ', inwijdingstoespraak firma Bruynooghe.

17 november te Zeebrugge over ' Industriële ontwikkeling in West-Vlaanderen ' voor de Lyons Club.

De heer L. Vermandere sprak op :

15 april te Brugge over ' Investment opportunities in West Flanders ', in het Europa-College.

Onze offsetpersen leveren dagelijks duizende exemplaren af in 4 kleuren.
Maar produktie is niet alles.
Kwaliteit blijft
onze eerste zorg.

Tel. 057/3334 87 - 33 47 87
drukkerij vanevenant n.v. 8970 poperinge, prof. dewulfstraat 68

VOOR AL UW FINANCIËLE VERRICHTINGEN

- KASBONS - CAPITALISATIEBONS
- DEPOSITOBOEKJES
- TERMIJNREKENINGEN
- ZICHTREKENINGEN
- WOONSPAREN
- HYPOTHEEKLeningen
- VREEMDE MUNTEN en REISCHEQUES
- UITBETALING VAN ALLE COUPONS.
- INSCHRIJVING OP ALLE LENINGEN,
STAAT, STEDEN, enz.
- enz.

RAADPLEEG DE AGENT VAN HET

GEMEENTEKREDIET

U VINDT ZIJN ADRES IN DE
GOUDEN GIDS... ONDER DE RUBRIEK « BANKEN ».

De Noordfranse bevolking is weinig positief ingesteld t.a.v. de Belgische Kust

In de periode oktober-november 1975 werd door het Westvlaams Economisch Studiebureau, in opdracht van het Kommissariaat-Generaal voor Toerisme, bij de Noordfranse bevolking een attitude-onderzoek t.a.v. de Belgische Kust uitgevoerd. Dit onderzoek is gebaseerd op een interview-enquête bij 1.500 lukraak gekozen personen.

Het is bekend dat het aantal Noordfransen aan de Belgische Kust sedert jaren terugloopt. Het onderzoek heeft hieromtrent de belangrijkste redenen gereleveerd. De Noordfranse vakantiemarkt vertoont globaal gezien reeds een vrij hoog verzadigingsniveau : in de zomer van 1974 noteerde men reeds 70 vakanties op 100 personen (tegenover bijvoorbeeld circa 45 vakanties op 100 personen voor België). Hieruit volgt dat de globale markt nog slechts traag aangroeit.

De Belgische Kust staat vooral in rechtstreekse concurrentie met de Opaalkust. Positieve punten voor de Belgische Kust hebben betrekking op de nabijheid, de betere toeristische voorzieningen, de mooie stranden en de netheid. Als negatief element geldt in de eerste plaats de prijs. Hierbij wordt het concurrentieel karakter van de Kust in de eerste plaats bepaald door externe factoren, namelijk de wisselkoersverhouding. De sedert jaren relatief zwakke koers van de Franse frank heeft de positie van de Belgische Kust aanzienlijk ondermijnd.

Naast de prijs is gebleken dat het onthaal aan de Belgische Kust bij een belangrijk gedeelte van de Noordfranse vakantiegangers een weerstand heeft ontwikkeld. De enquête in Noord-Frankrijk wees uit dat een groot gedeelte van deze weerstand steunt op de mening dat de Vlamingen aan de Kust wel Frans kunnen spreken, maar dit niet willen. Het is moeilijk aanneembaar dat dit effectief het geval is en zeker niet bij de handelaars aan de Westkust ; hier dient een verkeerd imago rechtgezet te worden. De berichtgeving van de Franse persmedia betreffende de taalproblemen in België en aan de Kust zijn niet vreemd aan deze verkeerde beoordeling.

Een tweede belangrijk facet met betrekking tot het onthaal heeft betrekking op het wisselprobleem. Een veel gehoorde uitdrukking is dat de handelaars aan de Kust de wisselkoers laten variëren ' naargelang het aangezicht van de cliënt '. Naast de prijs en het onthaal heeft een derde negatief punt betrekking op de grote drukte aan de Belgische Kust gedurende het seizoen. Dit toont aan dat het invoeren van een meer gespreide vakantie-regeling in België de attractiviteit van de Belgische Kust zou verhogen. Verder werd ook vastgesteld dat de Fransen te weinig de rustige familiebadplaatsen aan de Belgische Kust kennen.

Samenvattend kunnen we stellen dat de vroegere positie van de Belgische Kust op de Noordfranse markt niet gemakkelijk terug te winnen zal zijn. De Belgische Kust bezit geen ' unique selling position ' op de Noordfranse markt en bevindt zich in een concurrentiële positie ten opzichte van de Opaalkust. Deze concurrentiële positie situeert zich voor een belangrijk gedeelte op het prijsniveau. Hieruit volgt dat externe omstandigheden, namelijk de wisselkoersverhouding, deze positie beïnvloeden.

Op deze Noordfranse markt lijken de (vooral jonge) gezinnen met kinderen en de uitgebloeide gezinnen uit de lagere en middeninkomenklassen de meest geïnteresseerde deelgroepen.

Hierbij kunnen factoren als de nabijheid van de Kust, de mooie stranden, de geschiktheid voor kinderen, de netheid en de ruime toeristische voorzieningen als belangrijkste positieve punten worden beklemtoond. Daarnaast is het essentieel dat we een aantal negatieve punten uit het ' image ' van de Belgische Kust kunnen kwijt raken. Hiermee doelen we vooral op het onthaal.

Faillissementen en konkordaten

Ingevolge een parlementaire vraag werden enkele recente gegevens verstrekt over het aantal faillissementen en konkordaten in West-Vlaanderen, van 1972 tot 1975 (1e semester), per gerechtelijk arrondissement.

		Brugge	Ieper	Kortrijk	Oostende	Veurne	West-Vlaanderen	Het Rijk
<i>Faillissementen</i>								
1972	1e sem.	18	8	26	16	4	72	797
	2e sem.	14	5	25	9	10	63	756
1973	1e sem.	31	5	24	17	11	88	1.015
	2e sem.	15	6	17	10	2	50	801
1974	1e sem.	17	6	25	19	10	77	980
	2e sem.	19	8	23	15	11	76	903
1975	1e sem.	22	9	27	18	11	87	1.206
<i>Konkordaten</i>								
1972	1e sem.	2	—	1	—	—	3	112
	2e sem.	—	1	2	—	1	4	66
1973	1e sem.	—	—	—	—	—	—	93
	2e sem.	—	—	—	—	—	—	69
1974	1e sem.	—	—	4	—	—	4	101
	2e sem.	2	1	3	—	1	7	109
1975	1e sem.	2	2	9	1	2	16	138

KADERS EN BEDIENDEN
HANDARBEIDERS

INTERIMS

het **konvert**

bureau PVBA

SELEKTIE

Aalbeeksestr. 35
MARKE

telefoon 056/21.64.37

BIJKANTOREN : MARKE-Aalbeeksestr. 32 ☎ 056/21.87.12
KORTRIJK-Stationsstr. 12 ☎ 056/22.01.09
BRUGGE-Gistelsestr. 136 ☎ 050/31.90.31

wat
telt
is
niet
wat
we

vertellen
maar
verwezenlijken

beweren
maar
bewijzen

**sercu
microfilm service
biedt u de kans
om "up to date"
te zijn!**

de toepassingen met microfilm zijn
immers aardig op weg om vandaag,
en ook in de toekomst,
de meest efficiënte oplossingen te
bieden voor informatieverwerking.

de gebruiksmogelijkheden zijn
zo uitgebreid dat wij er zeker
van zijn dat er ook voor uw
problemen, bij ons een oplossing
ligt.

daar wij uw documenten opnemen,
ontwikkelen en afwerken
is deze moderne techniek nu ook
door u te benutten.

aan u om "up to date" te zijn.
aan u om informatie te vragen bij

**sercu
microfilm
service**

kortrijksestraat 2
8850 ardoorie
tel. 051 / 74.40.65

Opening van de sporthal te Gits

Op zaterdag 6 september werd de sporthal te Gits officieel geopend.

De sporthal te Gits is als eerste klaargekomen van alle sporthallen in West-Vlaanderen, waarvan de promotie door de Witab verzekerd wordt.

De sporthal is van het type B met afmetingen 42 op 22 m en 7 m hoog. De bedoeling van het gemeentebestuur is in de toekomst de sportinfrastructuur verder uit te breiden en dit in dienst van de ganse bevolking zowel oud als jong.

Namens de Westvlaamse Intercommunale voor Technisch Advies en Bijstand (WITAB), lichtte de heer A. Colpaert, adjunct-direkteur, de activiteiten van de Witab inzake de sportinfrastructuur toe.

Na de belangrijke bijdrage inzake de bouw van overdekte zwembaden, werd door de interkommunales Leiedal en Witab, in afspraak met de provinciale overheid, Bloso en het Ministerie van Nederlandse Cultuur, een prijsvraag uitgeschreven voor de bouw van een beperkt aantal types sporthallen.

Type A (32 × 22 m) is praktisch afgewerkt te Geluwe. De bouw van type B is volop bezig te Ichtegem, Kortemark, Lichtervelde, Moorslede, Oedelem en is afgewerkt te Wingene. De bouwwerken van de sporthal te Izegem, die deel uitmaakt van het sportkompleks dat reeds is opgericht, zijn in uitvoering. De aanvang van de bouwwerken is in het vooruitzicht gesteld te Klemskerke, Koekelare, Langemark, Oostkamp. Een vereenvoudigd type B wordt gepland te Aarsele, Ruddervoorde en Zwevezele. Tenslotte is het type D (42 × 28 m) voorzien te Gistel.

Het is duidelijk dat dit initiatief van de Witab in haar geografisch gebied, zoals Leiedal in het Kortrijkse, een belangrijke stimulans betekent in de uitbouw van een behoorlijk gespreide sportinfrastructuur in West-Vlaanderen.

Indonesische ambtenaren beëindigen opleiding op het WES

Op 2 december jl. zijn de vier Indonesische ambtenaren die sedert begin januari 1975 als stagiair op de WER-WES verbleven terug naar Indonesië afgereisd. Deze ambtenaren zijn in hun land werkzaam in de promotiediensten voor toerisme van respectievelijk de provincies Bali en Zuid-Sulawezi en de steden Cirebon en Surabaya.

Gedurende hun opleiding ontvingen de stagiairs zowel taalonderricht als een opleiding in regionale planning, structuren in toerisme, marktonderzoek, motivatiestudies, kostprijskalkulatie en toeristische promotie.

Dit ganse programma situeert zich in het kader van de Belgisch-Indonesische samenwerking en werd uitgevoerd in opdracht van het Algemeen Bestuur van de Ontwikkelingssamenwerking. Het WES werkt, eveneens in opdracht van het ABO, nog aan een tweede project in Indonesië, nl. de oprichting van twee documentatiecentra, één te Jakarta (Java) en één te Sanur (Bali). In het kader van dit project stuurde het WES reeds drie zendingen boeken naar Indonesië.

WIH-verkaveling te Tielt

Einde 1972 kocht de Westvlaamse Intercommunale voor Huisvestingsbeleid de gronden en hofstede der vroegere paardenrenbaan (10 ha 39 a 45 ca) in het kader van haar grondbeleid dat zij voert te Tielt samen met de stad.

Met de Tieltsse Bouwmaatschappij werd afgesproken om ongeveer de helft der gronden voor hun sociale woningbouw voor te behouden. De overige vijf hectaren worden door de WIH in vrije verkaveling gebracht.

Hoewel onmiddellijk gestart werd met het opmaken van een bijzonder plan van aanleg voor deze gronden, liet de goedkeuring van het definitief ontwerp op zich wachten.

Aangezien het de wens is van de stad en van de WIH om bedoelde vrije verkaveling zo vlug mogelijk gerealiseerd te zien besliste de WIH de koninklijke goedkeuring van het bpa niet af te wachten. Haar project wordt dan ook zonder staatstoelage op de wegenwerken uitgevoerd.

De openbare aanbesteding der wegen- en rioolwerken greep plaats op 15 september 1975. De wegenbundel is opgemaakt door het Studiebureau Altec uit Roeselare. Na de uitvoering der wegenwerken worden de nodige nutsvoorzieningen aangebracht zoals een ondergronds elektriciteitsnet, gasleiding, TV en FM-distributie en een telefoonkabel. De stad zorgt voor de aanleg van de openbare verlichting.

De verkoop der uitgeruste bouwgrond is voorzien in de eerste helft van 1976. Het gaat hier om in het totaal 51 percelen, nagenoeg alle bestemd voor vrijstaande woningbouw.

De oppervlakten schommelen tussen 600 m² en 1.000 m². De hofstedewoning wordt voorlopig behouden en komt voor verkoop in aanmerking.

Buitenlandse bestellingen bij Picañol

Eén van de meest frappante berichten uit het Westvlaams bedrijfsleven betrof deze zomer de ondertekening van enkele belangrijke orders door de firma Picañol te Ieper. Na de eerste spektakulaire bestelling van 1.492 getouwen, te leveren aan Cuba, kwamen er nog minstens even belangrijke uit Iran (1.044 getouwen), Soedan (1.536), Irak (1.532). Daarnaast zijn er nog heel wat bestellingen van mindere omvang, die overal ter wereld werden en worden afgesloten.

De te leveren getouwen zijn allen schietspoelgetouwen van het klassieke type.

Belangrijk is bij deze bestellingen de erkenning van de grote techniciteit waarvan het bedrijf blijk geeft, terwijl de werkgelegenheid tevens voor een ganse periode wordt gegarandeerd.

Deze tewerkstelling gebeurt niet alleen ter plaatse, maar betreft ook de 80 monteurs die overal de machines op gang helpen brengen en houden, de instructeurs van het eigen opleidingscentrum te Ieper en de uitgebreide ploeg verkopers.

De eerste leveringen uit het ophefmakende Cuba-kontrakt zullen gebeuren medio 1976.

Sinds 1919

voor eigen mensen

door eigen mensen

DE KORTRIJKSE VERZEKERING NV

Zetel en kantoren : KORTRIJK

Lange Steenstraat 20

Lekkerbeetstraat 3

Tel. (056) 21.16.91

Bijhuis te BRUGGE, Garenmarkt 6

Tel. (050) 33.24.40

Inspekties over het ganse Vlaamse landsgedeelte.

De Vlaamse verzekeringsmaatschappij die U en uw provincie best kent.

23 45

Een verstandig beheer komt vaak neer op lenen om te investeren.

Wij hebben een aanzienlijke ervaring opgedaan op het gebied van krediet aan de nijverheid en de handel. Die staat volledig tot uw beschikking:

om de kredietvorm te kiezen die het best met uw behoeften overeenkomt: krediet op half-lange of lange termijn, financiering van de aankoop van materieel, leasing van roerende of onroerende goederen, kredieten op korte termijn, exportkredieten...

om uw dossier snel af te handelen,
om u advies te geven bij eventuele onderhandelingen met de openbare macht,

om u te helpen zo goed mogelijk gebruik te maken van de speciale voordelen die de wetten inzake economische expansie en ten gunste van de middenstand voorzien.

En met een NMKN-krediet blijft u volledig onafhankelijk. Neem contact met ons op: onze kredietzetels zijn gevestigd op 16 plaatsen in het land.

Antwerpen
(031) 334235

Bergen
(065) 337606

Brugge
(050) 335133

Charleroi
(071) 324154

Doornik
(069) 228460

Gent
(091) 255195

Hasselt
(011) 227951

Kortrijk
(056) 214320

Leuven
(016) 239851

Luik
(041) 230212

Mechelen
(015) 416008

Namen
(081) 713291

Nijvel
(067) 225561

Sint-Niklaas
(031) 763405

Turnhout
(014) 413452

Verviers
(087) 331988

KREDIET A/D NIJVERHEID

NMKN. Specialisten in krediet aan de nijverheid.

Maatschappelijke Zetel: 1000 Brussel - Waterloolaan, 16 - Tel. 02/513.62.80.

Ekonomisch bedreigde ondernemingen

Naar aanleiding van een recente parlementaire vraag werden het aantal bedrijven medegedeeld die bij de Centrale Meldingsdienst 'Knipperlichten' gekend waren van 1 augustus tot en met 15 oktober 1975.

In totaal waren er in West-Vlaanderen 21 bedrijven met 1.706 tewerkgestelden in moeilijkheden. Deze bedrijven waren per arrondissement verdeeld als volgt :

Arrondissement	Bedrijven	Tewerkgestelden
Brugge	2	205
Kortrijk	9	540
Veurne-Diksmuide-Oostende	6	697
Roeselare-Tielt-Ieper	4	264
	21	1.706

Voor gans Vlaams België betrof het hier 83 bedrijven met 6.792 tewerkgestelden.

Luchthaven Oostende

Naar aanleiding van een bericht omtrent een spoedige nachtsluiting van de luchthaven van Oostende en de schrapping van deze luchthaven als uitwijkhaven voor Zaventem, hebben de Oostendse autoriteiten méér-geruststellende berichten ontvangen.

Vanwege de Sabena wordt bevestigd dat Oostende de prioritaire uitwijkhaven is en blijft. Indien de afhandelings-maatschappij Belgavia te Oostende uitgerust wordt met bijzonder materieel voor jumbo-toestellen, dan kan er ook gedacht worden aan een afhandelingskontraat voor DC10.

Wat de nachtsluitingen betreft is er momenteel een studie aan gang over de weerslag van een eventuele sluiting. Terzake zijn er nog geen beslissingen op komst.

Volgens het Promotiekomitee van de luchthaven is Oostende te exclusief afgestemd op vluchten naar Engeland. Alle heil inzake verruiming wordt verwacht van een uitbreiding van het charterverkeer o.m. naar de USA.

Nieuw douane-entrepot te Brugge

Op 9 oktober werd te Brugge het nieuw douane-entrepot in de achterhaven van Brugge ingewijd. Het gebouw omvat drie verdiepingen, met een vloeroppervlakte van 4.600 m². Een aangrenzend gebouw van twee verdiepingen omvat de douanediens ten en de diensten van de Belgische Spoorwegen. De werkzaamheden werden in 1970 aangevat, maar de plannen werden herhaaldelijk gewijzigd.

Nieuwe ro/ro-terminal te Zeebrugge

De MBZ besliste twee nieuwe ro/ro-terminals te bouwen te Zeebrugge, gezien de twee bestaande ruim onvoldoende worden. De nieuwe terminals zullen ten zuiden van het westers schiereiland worden gebouwd. Zij zullen bestaan uit twee dubbelrijdekken, beiderzijds een vingerpier. De investering zal ongeveer 200 mln fr. bedragen ; de terminals moeten operationeel zijn in 1979.

Een internationale school te Knokke

Sedert 22 september jl. beschikt West-Vlaanderen over een Internationale School gevestigd in de Rijkswachtlaan 38 te Knokke, tel. (050) 60 86 00. Deze school met het Engels als voertaal richt zich tot de kinderen van buitenlanders die zich in West-Vlaanderen gevestigd hebben. Het onderwijs is bestemd voor kinderen tussen 5 en 12 jaar en is gebaseerd op het programma van de 'Incorporated Association of Preparation School' uit Engeland. De school start op een beperkte schaal. Voor het eerste schooljaar zijn twee leerkrachten aangeworven. Een ervan heeft een Brits onderwijsdiploma, de ander heeft een jarenlange ervaring met Engelstalige kinderen. De internationale school start met een externaat (leergeld : 40.000 fr./jaar) maar er zal zo snel mogelijk een internaat aan toegevoegd worden.

Kortrijkse Hallen sv

De Kortrijkse Hallen hebben zich op een persontmoeting zeer duidelijk uitgesproken voor een imperatief financieel evenwicht, aangezien zij geen subsidiëring krijgen en bijgevolg integraal aangewezen zijn op eigen financiële middelen en ontvangsten.

Alle realisaties, bestaande en toekomstige, zullen vooral op hun commerciële basis getoetst worden. Nieuwe rekreatieve en kulturele manifestaties zullen wel de medewerking van de Hallen krijgen, maar het initiatief zal bij de andere partij liggen.

De Gavers

Door de provinciale raad van West-Vlaanderen werd in de gewone zitting 1975 overgegaan tot aankoop van een tweede lot onroerende goederen van 7 ha. In oktober 1974 werd reeds een eerste lot van 20 ha aangekocht. Samen met de zandwinningsput, die reeds vroeger werd overgenomen, zijn nu ongeveer 100 ha verworven. Rond de zandwinningsput moet nog ongeveer 50 ha belendende grond worden verworven.

De beheersformule van het gewestelijk park 'De Gavers' maakt het voorwerp uit van diverse besprekingen.

100.000 maaidorsers en een nieuw produkt

Half oktober verliet bij Clayson nv, lid van Sperry Holland, de 100.000ste maaidorser de band te Zedelgem. Bij deze gelegenheid werden 95 werknemers die sedert 1952 in dienst zijn, gevierd.

1952 is het jaar waarop de eerste zelfrijdende maaidorser gemaakt werd. In oktober 1951 werd het plan op papier gezet en in maart 1952 stond de eerste Europese zelfrijdende maaidorser op het landbouwsalon te Parijs.

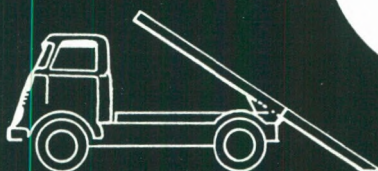
In het kader van de produktverruiming zal Clayson Zedelgem naast de produktie van de maaidorser en de hakselaar, in 1976 ook overgaan tot de produktie van een ronde-balen pers met bijhorende 2-balen transportband voor hooi. Deze balen kunnen tot 750 kg wegen. De behandeling van de machine geschiedt gemakkelijk door 1 persoon.

**met bedrijfsafval
geen problemen...**

TRANSCOBEL

P.V.B.A. BRUGSESTRAAT 641 8600 MENEN

zorgt voor overname en
vernietiging van bedrijfsafval
onder alle vormen

TEL:
056 / 51.34.39
51.12.39

Ook verhuring van containers
10 jaar ondervinding
Ruime marktpositie

Oud-Burgemeester P. Vandamme gehuldigd

Ter gelegenheid van zijn 80e verjaardag werd de heer P. Vandamme, in aanwezigheid van talrijke prominenten, op 11 november jl. te Zeebrugge gehuldigd.

Sinds 1932 was de heer P. Vandamme beheerder van de Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen en voorzitter van 1950 tot 1975.

Onder zijn leiding werd de haven van Zeebrugge heropgebouwd en uitgebreid tot een potentiële polyvalente diepzeehaven.

Te Zeebrugge werd te zijner ere een bronzen haut-relief opgericht aan de voet van de havenmuur.

Leefmilieu

Halfjaarlijk verschijnt bij het Nationaal Centrum voor Wetenschappelijke en Technische Dokumentatie (NCWTD - Keizerslaan 4, 1000 Brussel) een 'Belgian Environmental Research Index'.

Hierin worden de belangrijkste artikelen uit de 150 belangrijkste Belgische tijdschriften geselecteerd, evenals publikaties van Belgische auteurs in het buitenland, Belgische oktroyen, boeken, konferenties en kolloquia.

Studiereis Westvlaamse Provincieraad

Op 8 oktober maakte de Westvlaamse Provincieraad, in het kader van de Belgische Herfst te Rijsel, een studiereis over de Franse grens.

Begeleid door de heer G. Jacques, Konsul-Generaal, en de heer D. Leroy, Konsul te Rijsel, werd eerst een bezoek gebracht aan de voor deze gelegenheid omgedoopte Westvlaamse straten, waar ook de publiciteitswagen van de Interkommunale van de Westkust stond opgesteld.

Daarna werden de industriezone van Seclin en la Ville Nouvelle de Lille-Est bezocht. Tevens werd de Provincieraad ontvangen door het stadsmagistraat van Rijsel en door de verantwoordelijken van de Communauté Urbaine (de agglomeratieraad).

Havenkranen te Oostende

Aan de diepwaterkaai te Oostende werden onlangs twee nieuwe kranen in dienst genomen. Beide hebben een draagwijdte van 37 m en een draagkracht van 36 ton. Zij kunnen zowel traditionele lasten als containers verwerken.

Weldra zullen zeeschepen met een diepgang van 7 m 50 cm en 10.000 ton kunnen aanleggen.

In 1974 bedroeg het totaal goederenverkeer 880.835 ton, waarvan 816.723 ton in- en 64.112 ton uitvoer.

Vaste afval

Door de Stichting Leefmilieu werd zopas een lijvig werk gepubliceerd door Prof. Dr. Ir. A. Buekens over 'Vaste afval, ontstaan, verwerking en beheer'. Bij de voorgestelde oplossingen wordt rekening gehouden zowel met de technische mogelijkheden als met de economische haalbaarheid. Het werk van 360 blz. kost 495 fr. Het is een uitgave van de Nederlandsche Boekhandel.

BANK

BRUSSEL

LAMBERT

VOLLEDIG

DIENSTBETOON

Filialen te

BRUGGE,

Markt, 18

KORTRIJK

Grote Markt, 50

OOSTENDE

Wapenplein, 3

ook uw bedrijfszekerheid zou wel eens van een draadje kunnen afhangen...

wij bedoelen het niet figuurlijk maar letterlijk!
 precies daarom besteden we zoveel aandacht aan al
 onze opdrachten.
 daarom ook hebben wij ons omringd met specialisten,
 die voor al uw automatisatieproblemen een efficiënte op-
 lossing vinden.

etn vandecappelle n.v.

electro-industriële apparatuur rumbekesteenweg 279, 8800 roeselare tel. 051/230.81 (3 l.)

publikaties wer/wes

REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU

1. G. Declercq & O. Vanneste, De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper, 1958, 207 blz. (uitgeput).
2. O. Vanneste & P. Hovart, De Belgische Zeevisserij - een Economische Studie, 1959, 358 blz., 212 fr.
3. O. Vanneste & P. Hovart, La pêche Maritime Belge - Etude Economique, 1959, 358 pp., 212 fr.
4. O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Brugge - Een Regionaal Economische Studie, 1961, 463 blz. (uitgeput).
5. O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Oostende - Een Regionaal Economische Studie, 1962, 444 blz., 265 fr.
6. O. Vanneste & J. Theys, Menen - Een Economische Studie van een Grensstad, 1962, 256 blz. (uitgeput).
7. O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, Het Arrondissement Roeselare - Een Regionaal Economische Studie, 1963, 336 blz. (uitgeput).
8. J. Theys o.l.v. O. Vanneste, Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk, 1964, 144 blz., 159 fr.
9. J. Theys s.l.d. O. Vanneste, Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France, 1964, 144 pp., 159 fr.
10. O. Vanneste & J. Theys, Veurne - Een Economische Studie, 1964, 189 blz. (uitgeput).
11. M. Zwaenepoel & N. Vanhove, De landbouw in West-Vlaanderen, 1965, 352 blz. (uitgeput).
12. O. Vanneste, Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek, 1967, 376 blz., 265 fr.
13. O. Vanneste & J. Theys, Het Arrondissement Tielt - Een Regionaal Economische Studie, 1968, 410 blz., 265 fr.
14. J. Theys, Een analyse van de Westvlaamse grensarbeid in Noord-Frankrijk, 1969, 248 blz., 265 fr.
15. M. Zwaenepoel, Vrije Tijd - Een sociologische analyse van het vrijetijdsgebruik en de vrijetijdsbehoeften van de westvlaamse bevolking, 1969, 332 blz. (uitgeput).
16. N. Vanhove, Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking, 1969, 264 blz., 265 fr.
17. N. Vanhove, Structure des vacances et dépenses touristiques de la population belge, 1969, 264 pp., 265 fr.
18. J.M.L. Demeyere, Demografische facetstudies, 1969, 144 blz., 159 fr.
19. R. Branson, J. Theys, H. Van Reybrouck, o.l.v. N. Vanhove, Tertiaire sektor en verzorgende centra van West-Vlaanderen, 1971, 356 blz., 318 fr.
20. J. Hemschoote, Luchtverontreiniging in West-Vlaanderen - Bronnen, toestand en bestrijding door de ruimtelijke ordening, 1972, 209 blz., 265 fr.
21. N. Vanhove, Het Belgisch Kusttoerisme - Vandaag en Morgen, 1973, 520 blz., 477 fr.
22. L. Schepens, Van Vlaskutser tot Franschman - Bijdrage tot de geschiedenis van de Westvlaamse plattelandsbevolking in de negentiende eeuw, 1973, 294 blz., 371 fr.
23. De Westvlaamse gemeenten in de Volkstelling 1970 - Statistische tabellen, Volkstelling 1970, 1974, 128 blz., 191 fr.

REEKS FACETTEN VAN WEST-VLAANDEREN

1. R. Simoen en O. Vanneste, De uitbouw van de haven van Zeebrugge : Openbare werken in verleden en toekomst - De haven en de toeristische belangen van de Oostkust, 1972, 48 blz. (uitgeput).
2. C. Vermeersch, Het rekreatief buitenverblijf - Inplantings- en aanlegmogelijkheden, 1973, 100 blz., 106 fr.
3. S. Beernaert, De waterverontreiniging in het IJzerbekken, 1973, 124 blz., 133 fr.
4. Distributiebedrijven en handelscentra in West-Vlaanderen, 1974, 68 blz., 74 fr.
5. S. Beernaert, De waterverontreiniging van de binnenwaters van Midden- en Oostkust, 1974, 105 blz., 133 fr.
6. N. Vanhove, Vakantiespreiding. Een nieuw voorstel voor België, 1975, 56 blz., 85 fr.
7. S. Beernaert, De waterverontreiniging in het hydrografisch bekken van de Leie en de Schelde, 1975, 88 blz., 133 fr.

REEKS TOERISTISCH ABONNEMENT WES

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1974

60. Attitude-onderzoek bij de Duitse verblijfstoeristen aan de Belgische Kust, 1972, 190 blz.
61. Attitude-onderzoek bij de Britse verblijfstoeristen aan de Belgische Kust, 1972, 162 blz.
62. Bestedingsonderzoek bij de Duitse, Britse en Nederlandse vakantiegangers aan de Belgische Kust, 1972-73, 90 blz.
63. Attitude-onderzoek bij de Nederlandse verblijfstoeristen aan de Belgische Kust, 1973, 206 blz.
64. Toeristische index WES - Kust en Achterland 1974, 23 blz.

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1975

65. Structuur en Ontwikkeling van het Vakantiepatroon van de Belgische Bevolking 1967-72, 210 blz.
66. N. Vanhove, Vakantiespreiding - Een nieuw voorstel voor België, 56 blz.
67. Attitude-onderzoek ten aanzien van de Belgische Kust bij de Noordfranse bevolking, 1975, 180 blz.

De rapporten toeristisch-economisch onderzoek zijn te verkrijgen door storting van 1.325 fr. per jaar-abonnement.

UITGAVEN WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

O. Vanneste & G. Declercq, Kust en Hinterland - Proeve van een toeristisch-economische studie, 1955, 226 blz. (uitgeput).

O. Vanneste & G. Declercq, Le Littoral et son Hinterland - Essai d'une étude d'économie touristique, 1955, 266 pp., (uitgeput).

G. Declercq & O. Vanneste, Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen, 1957, 2 delen, 130 blz. + 278 blz. (uitgeput).

West-Vlaanderen's economische groei 1954-64, 1965, 98 foto's, 172 blz. (uitgeput).

Adresboek van de Westvlaamse Industrie, 1971, 275 fr. Jaarverslagen WER-WES.

(Uitgaven vrij van BTW.)

TIJDSCHRIFT 'WEST-VLAANDEREN WERKT'

Tweemaandelijks uitgave - verschijnt niet in juli en augustus - abonnement 1975 : 160 fr.

(Uitgave vrij van BTW.)

STEUNENDE LEDEN - 1975

Steunende leden (390 fr.) ontvangen het tijdschrift en de andere publikaties van de WER-WES, de reeks 'Toeristisch Abonnement' uitgezonderd.

west-vlaanderen werkt

inhoudstafel

17e jaargang 1975

1

- 1 Redactioneel : WER doet voorstel relanceplan
- 3 L. Bockstaele : Toekomst van het Westvlaams gespecialiseerd landbouwbedrijf
- 7 A. De Raes : De economische rendabiliteit van de havenuitbreiding te Roeselare
- 10 Evolutie van de volledig werklozen, per maand, 1972-74
- 12 Spektrum : Oostendse haven actief / Pendel van en naar West-Vlaanderen / Elektriciteitsgebruik 1972-73 / Kusttoerisme 1974 / Zorg voor kwaliteit / Ruilverkaveling bij aanleg autosnelweg / Toch groei te Zeebrugge / Bouwactiviteit in 1974 / Lange afstandspendel weegt zwaar door / Nederlanders aan de Kust / Promotie-acties voor de Westhoek
- 32 Nieuwtjes

2 west-vlaanderen 1974

- 41 Bevolkingsevolutie in West-Vlaanderen
- 44 Evolutie van de economische sectoren
- 47 Werkloosheid en bedrijfssluitingen
- 56 Zeehavenverkeer en luchtvaart
- 58 Huisvesting, ruimtelijke ordening en openbare werken
- 64 Jaarverslag WER 1974
- 83 Jaarverslag WES 1974
- 91 Subsidiërende bedrijven en gemeenten

3

- 93 Redactioneel : Modernisering van het kampeertoerisme aan de kust
- 94 N. Vanhove : Voorstellen voor versnelde vernieuwing van de hotelsektor aan de kust
- 102 D. Sanders : La Brugeoise et Nivelles nv : nieuwe klemtonen in de Brugse metaalnijverheid
- 108 Partikuliere woningen per gemeente, 31 december 1970

- 110 Spektrum : Stand van de ruilverkaveling in West-Vlaanderen / De Meestere nv : Off-shore-leveringen / Vernieuwing van de historische stad / Avondsluiting aan de kust - Enquête 1974 / Westvlaamse groenteteelt in volle expansie / Artex pvba : schaalvergroting van een boodschap / WES wijst op exportgevoeligheid van West-Vlaanderen / FN Brugge : handhaven door kwaliteit / Venhydrite processing Cy nv : een nieuwe toekomst voor gips / Zeevisserij : om de crisis te overleven / Fullwood-Paco nv : specialisatie leidt tot nieuw bedrijf / Industriële zeewaterontziltng te Oostende

- 130 Nieuwtjes

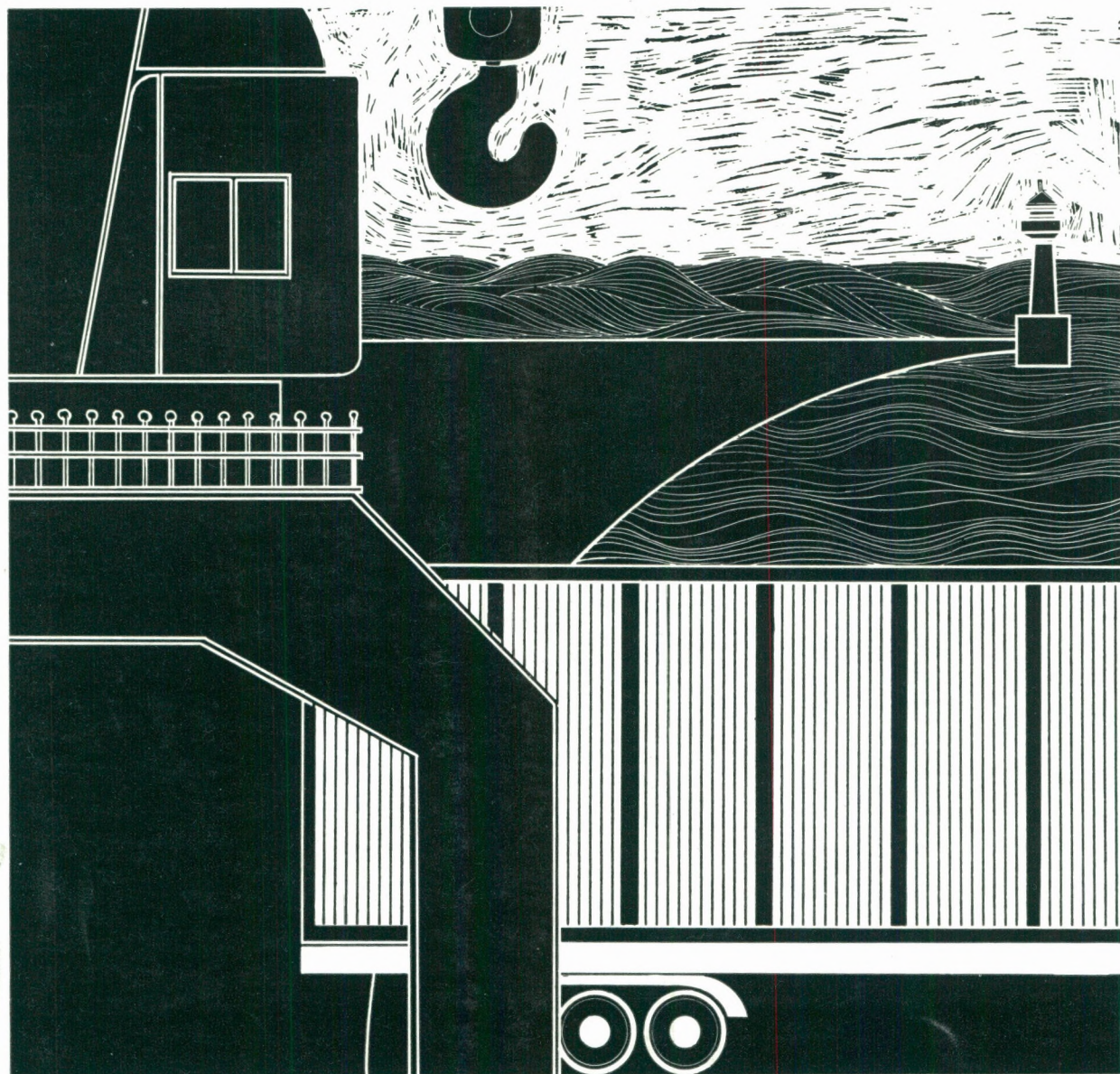
4 dossier zeeland

- 141 P. van Outryve d'Ydewalle : Ten geleide
- 143 M.C. Verburg : Zeeland en de Vlaanderens
- 147 R.M.Th. Adriaansens : Streekplanning en ruimtelijke ordening
- 151 C. de Schipper : Economische impulsen en afgeleide sociale en economische effecten
- 155 S.P. Van Der Zee : Zeeuwsch-Vlaanderen : ontwikkeling inwonertal en arbeidsmarkt
- 159 R. Krijger : De landbouw in Zeeland
- 163 G.J. Baarspul : De industriële ontwikkeling
- 167 L. Wouters : Toerisme in Zeeland
- 171 J.J.Ph. Den Hertog / P.J. Filius : Onderwijs in Zeeland
- 177 M.P. de Bruin : Eertyds duyster. Enige opmerkingen over historische relaties Zeeland-Vlaanderen
- 180 Nieuwtjes

5

- 189 Redactioneel : Naar een oordeelkundig inplantingspatroon van de nieuwe functies van de kustzone
- 191 De valorisatie van de maritieme gebieden
- 198 J. Theys : Is regionaal-economische groei nog nodig ?
- 104 N. Vanhove : Vakantiespreiding in de eerste plaats voor de toerist-verbruiker
- 208 Bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen, 30 juni 1974
- 210 Spektrum : Stedelijk vervoer aan de orde / IVAW 1975 en 1976 / Offshore-realisatie bij Brusselle Marine Industries nv te Nieuwpoort / Ruilverkaveling Slijpe / Spoelloze machines bij Picañol / WIER zet uitrustingsprogramma door / Bedrijfsuitbreiding bij Bril te Roeselare / Verkoopsevolutie van sociale bouwgronden / Prioriteit voor stadsvernieuwing / Litto nv te Nieuwpoort / Woningbouw van Leiedal
- 222 Nieuwtjes

ZEEBRUGGE

Q artex

DE SNELHAVEN OP ENKELE KILOMETER VAN UW BEDRIJF

biedt U een waaier van mogelijkheden voor het geheel of
een gedeelte van uw maritieme transporten !

MBZ Maatschappij van de Brugse Zeevaartinrichtingen
Louis Coiseaukaai 2 B-8000 Brugge-Belgium Telefoon (050) 33 30 65

